

////////////////////////////////////  
**Jaarverslag omtrent de toepassing van de wet op de  
bescherming van de persoon van de geesteszieke in  
Vlaanderen**  
////////////////////////////////////

## **1 JAARVERSLAG GEDWONGEN OPNAME 2017**

### **1.1 VOORWOORD**

Voor u ligt het elfde jaarverslag gedwongen opname.

Ook dit jaar gaat onze dank voor de totstandkoming van dit rapport uit naar de verschillende medewerkers in de ziekenhuizen die belast zijn met de (niet altijd even dankbare) registratieopdracht, alsook naar de medewerkers van het Departement WVG die betrokken zijn bij de verwerking van deze gegevens.

Gedwongen opname is een gevoelig en controversieel onderwerp dat regelmatig onder de aandacht komt. Vrijheid en veiligheid behoren immers tot de fundamentele rechten van de mens, en het uitoefenen van vrijheidsbeperking en dwang lijkt hiermee in tegenspraak. Toch houdt een goede en correcte toepassing van de wet in dat een patiënt met een geestesziekte, die een gevaar voor zichzelf of voor de andere betekent, bij gebrek aan een alternatieve oplossing, de bescherming krijgt die hij of zij nodig heeft. Hierbij zorgt de professional in de geestelijke gezondheidszorg voor de passende behandeling en begeleiding, waakt de maatschappij erover dat een en ander in de best mogelijke omstandigheden kan gebeuren, met een maximaal behoud van respect en autonomie, en ziet de overheid hierop toe.

In de Belgische context betekent dit laatste dat de federale overheid zorgt voor het wetgevend kader en de middelen, terwijl de Vlaamse overheid instaat voor de machtiging (wat een equivalent is voor erkenning) en het toezicht (in hoofde van de geneesheer-inspecteur-psychiater), dit laatste samen met Justitie (in hoofde van de procureur des Konings en de vrederechter). Justitie staat uiteraard ook in voor de procedures (de individuele besluitvorming).

Een eerste Vlaams jaarverslag zag het licht in 2007. Wij koppelden hieraan een waarschuwing om voorzichtig te zijn met interpretaties, omdat het een werkstuk betrof.

Om te komen tot een wetenschappelijke validatie van deze registratiegegevens m.b.t. gedwongen opname heeft Zorginspectie enkele jaren geleden de opdracht gegeven tot een wetenschappelijk onderzoek onder leiding van prof. Dr. Joris Vandenberghe, K.U. Leuven. De doelstelling van dit onderzoek was tweeledig:

- ten eerste het doorlichten van het registratiesysteem dat door Zorginspectie ter beschikking wordt gesteld van de voorzieningen met een machtiging voor gedwongen opname, met inbegrip van het formuleren van voorstellen tot optimalisatie van het registratiesysteem zelf en tot verfijning van de handleiding bij het registratiesysteem;

- ten tweede het analyseren van de cijfergegevens uit de jaarverslagen 2007, 2008, 2009 en 2010 en het aanbieden van artikels voor wetenschappelijke publicatie (nationaal en/of internationaal) m.b.t. deze data.

In 2007 werd een eerste Vlaams jaarverslag opgemaakt: door een gezamenlijke inspanning van sector en overheid werd de registratieverplichting voor de ziekenhuizen ook een zinvolle verzameling van beleidsinformatie.

Vanuit de Vlaamse overheid willen we deze beleidsinformatie in de toekomst verder gebruiken. Bij een eerste analyse blijkt dat er een modernisering van de huidige aanpak nodig is op het vlak van dataverzameling én -validatie. Bovendien moet het hele proces 'GDPR-proof' gemaakt worden. Ook is het de bedoeling om de betrokkenheid van de sector m.b.t. dit maatschappelijk relevant thema te vergroten.

In afwachting van de nieuwe GDPR-conforme registratie- en overdrachtsmethode zullen de gegevens over patiënten die doorheen 2018 gedwongen werden opgenomen, voorlopig niet verwerkt worden. Die gegevens worden wel verder door de ziekenhuizen geregistreerd, zodat deze kunnen gebruikt worden bij de opstart van de nieuwe gegevensverzameling.

Karine Moykens

Secretaris-generaal

## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Jaarverslag gedwongen opname 2017 .....</b>	<b>1</b>
1.1	Voorwoord .....	1
1.2	Inleiding .....	4
<b>2</b>	<b>Gedwongen opname .....</b>	<b>5</b>
2.1	Situering .....	5
2.2	fusies en naamsveranderingen .....	5
3.1	Aantal gedwongen opnames .....	6
3.2	Aantal (nieuwe) gedwongen opnames per patiënt .....	10
3.3	Patiëntvariabelen .....	11
3.3.1	Algemeen .....	11
3.3.2	Sociale variabelen .....	16
3.4	Procedurevariabelen .....	19
3.4.1	Start van de procedure .....	19
3.4.2	Tijdstip .....	21
3.4.3	Plaats waar de patiënt zich bevindt .....	23
3.4.4	Bijstand .....	26
3.4.5	Reden van opname .....	27
3.5	Duur en verloop .....	43
3.6	De langdurig gedwongen opgenomen patiënten .....	48

## 1.2 INLEIDING

Dit jaarverslag gaat uit van Zorginspectie, dat deel uitmaakt van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Zorginspectie houdt toezicht op een correcte toepassing van de regelgeving binnen de zorgvoorzieningen waarvoor zij bevoegd is en wil op die manier een bijdrage leveren tot het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, een rechtmatige besteding van overheidsmiddelen, en een optimale beleidsvoorbereiding en -evaluatie.

Zorginspectie houdt onder meer toezicht op algemene en psychiatrische ziekenhuizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische verzorgingstehuizen en initiatieven voor beschermt wonen. De inspecteurs gaan na of de wetgeving over de erkenningsnormen en het kwaliteitsdecreet nageleefd worden. Daarnaast wordt, in toepassing van artikel 33 van de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke, toezicht gehouden op de toepassing van deze wet.

Conform artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 18 juli 1991 zijn de ziekenhuizen die een machtiging hebben voor het verrichten van gedwongen opnames verplicht een jaarverslag op te maken met de lijst van patiënten die als gevolg van een beschermingsmaatregel opgenomen worden. Dit jaarverslag moet worden overgemaakt aan de door de bevoegde overheid aangewezen geneesheren-inspecteurs-psychiaters, aan de vrederechter van de plaats waar het ziekenhuis gelegen is en aan de procureur des Konings.

Deze jaarverslagen waren oorspronkelijk, op basis van een vrij letterlijke interpretatie van de wettekst (een naamlijst), bijzonder summier. Daarom ontstond al snel de behoefte om meer uitgebreide informatie te verzamelen en om die reden een registratiesysteem te ontwerpen.

Van bij de start van het eerste Vlaams jaarverslag gedwongen opname in 2007 stelde Zorginspectie ook individuele (op niveau van elk ziekenhuis met een machtiging voor gedwongen opname) en provinciale jaarverslagen ter beschikking.

De daaropvolgende jaren werd het geleidelijk aan mogelijk te vergelijken doorheen de tijd. Ook de kwaliteit van de registratie en de daaruit voortspruitende informatie nam doorheen de jaren toe.

Vanaf het jaarverslag 2009 worden ook langlopende procedures (d.w.z. procedures die vóór 2007 gestart zijn) opgenomen.

## 2 GEDWONGEN OPNAME

### 2.1 SITUERING

Hoewel gedwongen opname een beschermingsmaatregel is, gaat het in eerste instantie om een vorm van vrijheidsbeperking. Elke vorm van vrijheidsbeperking dient uiteraard op een wettelijke basis gefundeerd te zijn. Dit wordt zeer expliciet gesteld door het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Het wettelijke kader voor gedwongen opname in Vlaanderen wordt geschetst door de federale wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke van 20 juni 1990. Deze wet bepaalt dat enkel geesteszieken voor gedwongen opname in aanmerking komen, wanneer hun toestand dit vereist en er geen andere alternatieven mogelijk zijn. Dat betekent dat een psychiatrische stoornis moet vastgesteld zijn. Maatschappelijke onaangepastheid wordt niet als geestesziekte beschouwd en is dus geen geldig criterium. De persoon hoort een ernstige bedreiging of gevaar te vormen voor zichzelf en/of voor anderen, en kan enkel gedwongen opgenomen worden wanneer geen alternatieven voorhanden zijn. Belangrijk bij dit alles is dat vooralsnog enkel de gedwongen opname wettelijk geregeld is, maar niet de gedwongen behandeling.

Een procedure tot gedwongen opname kan zowel via de vrederechter als via de procureur des Konings opgestart worden. Deze laatste wordt ingeschakeld wanneer een dringende opname vereist is. Sinds oktober 2006 is bovendien ook de jeugdrechter bevoegd voor deze materie.

### 2.2 FUSIES EN NAAMSVERANDERINGEN

Er zijn verschillende fusies en naamsveranderingen in de ziekenhuizen waarvan de gegevens werden verzameld voor dit jaarverslag. In de tekst en in de tabellen worden de namen gebruikt die bij de opmaak van dit document (najaar 2019) in gebruik zijn ook al was dat niet altijd zo in 2017, het jaar waarin de data verzameld werden door de ziekenhuizen.

In chronologische volgorde:

- 978: PC Sint-Jan-Baptist in Zelzate: gestopt met gedwongen opname op 1/4/16. Er zijn geen gegevens meer over gedwongen opnames in dit ziekenhuis vanaf 2017 (dit jaarverslag).
- 988: PC Zoete Nood Gods in Lede: naamsverandering naar Ariadne Lede in 2017.
- 310: AZ Sint-Augustinus in Veurne: naamsverandering naar AZ West in Veurne in 2017.
- 902 en 936: Zorggroep Multiversum, campus Amedeus en Alexianen: fusie tussen PC Broeders Alexianen in Boechout en PC Sint-Amedeus in Mortsel op 1/1/17. Na de fusie blijft alleen nummer 902 behouden. 936 komt niet meer voor in 2017.
- 930 en 959: fusie in 2019 van Sint-Camillus in Sint-Denijs-Westrem en Caritas in Melle. Omdat in dit jaarverslag data verwerkt worden van 2017 bestaan beide ziekenhuizen nog (930 en 959). De naamsverandering wordt wel al opgenomen in dit jaarverslag.
  - PZ Sint-Camillus in Sint-Denijs-Westrem werd Karus - Campus Gent
  - PZ Caritas in Melle werd Karus - Campus Melle.

### 3.1 AANTAL GEDWONGEN OPNAMES

Toelichting bij onderstaande tabel: de cijfers hebben betrekking op alle procedures van patiënten die in dat jaar gedwongen opgenomen waren, ook op procedures die gestart zijn vóór het desbetreffende verslagjaar dus.

**Tabel 1a: Aantal gedwongen opnames (GO) t.o.v. het aantal klinische opnames (KO) – overzicht Vlaanderen – Vergelijking 2013-2017**

	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal aantal nieuwe GO	3 259	3 611	3 711	3 605	3 816
Totaal aantal GO (lopende + nieuwe)	4 747	5 092	5 227	5 122	5 427
Totaal aantal KO in PZ met machtiging	29 110	29 857	31 640	33 115	32 619
Totaal aantal KO in PZ zonder machtiging	2 635	2 711	2 707	2 282	2 157
Totaal aantal KO alle PZ	31 745	32 568	34 347	35 397	34 776
Verhouding nieuwe GO op totaal aantal KO (PZ met machtiging)	11,20%	12,09%	11,73%	10,89%	11,70%
Verhouding nieuwe GO op totaal aantal KO in alle PZ	10,27%	11,09%	10,80%	10,18%	10,97%

**Tabel 1b: Aantal gedwongen opnames (GO) t.o.v. aantal klinische opnames (KO) 2017 – per voorziening (gesorteerd per provincie en daarbinnen per aantal GO)**

Voorziening	alle GO	nieuwe GO 2017	KO 2017	% nieuwe GO/KO	% nieuwe GO/alle GO	
Multiversum - campus Amedeus en campus Alexianen*	426	307	1 848	16,61%	72,07%	902
PZ Bethaniënhuis - Zoersel	286	196	1 620	12,10%	68,53%	937
OPZ – Geel	322	202	1 125	17,96%	62,73%	939
PZ Duffel	277	206	3 162	6,51%	74,37%	970
PZ Stuivenberg - Antwerpen	336	175	2 383	7,34%	52,08%	998
OPZC - Rekem	204	132	772	17,10%	64,71%	909
MC Sint-Jozef - Munsterbilzen	236	149	948	15,72%	63,14%	952
PZ Asster - Sint-Truiden	463	379	2 169	17,47%	81,86%	991
PC Dr. Guislain - Gent	170	134	919	14,58%	78,82%	900
PZ Sint-Franciscus - Velzeke	104	81	865	9,36%	77,88%	911
PZ Sint-Hiëronymus - Sint-Niklaas	129	77	920	8,37%	59,69%	918
Karus - Campus Gent*	148	126	947	13,31%	85,14%	930
Karus - Campus Melle*	173	132	986	13,39%	76,30%	959
APZ Sint-Lucia - Sint-Niklaas	103	74	907	8,16%	71,84%	960
PZ Ariadne - Lede*	224	135	505	26,73%	60,27%	988
PC Gent - Sleidinge	174	141	1 344	10,49%	81,03%	992
PZ Sint-Annendael - Diest	24	16	660	2,42%	66,67%	942
UPC KU Leuven - Campus Kortenberg	186	114	2 607	4,37%	61,29%	943
PZ Sint-Alexius - Grimbergen	223	159	581	27,37%	71,30%	944
PK Alexianen - Tienen	118	98	1 525	6,43%	83,05%	947
UPC Sint-Kamillus - Bierbeek	143	93	602	15,45%	65,03%	975
AZ West – Veurne*	14	14	588	2,38%	100%	310
PZ Heilige Familie - Kortrijk	130	124	761	16,29%	95,38%	528
PZ H. Hart - Ieper	111	80	1 054	7,59%	72,07%	961
PC Onze-Lieve-Vrouw van Vrede - Menen	177	123	1 020	12,06%	69,49%	962
PZ Onze-Lieve-Vrouw - Brugge	280	193	1 102	17,51%	68,93%	963
PC Sint-Amandus - Beernem	246	156	699	22,32%	63,41%	982
<b>Antwerpen</b>	<b>1 647</b>	<b>1 086</b>	<b>10 138</b>	<b>10,71%</b>	<b>65,94%</b>	
<b>Limburg</b>	<b>903</b>	<b>660</b>	<b>3 889</b>	<b>16,97%</b>	<b>73,09%</b>	
<b>Oost-Vlaanderen</b>	<b>1 225</b>	<b>900</b>	<b>7 393</b>	<b>12,17%</b>	<b>73,47%</b>	
<b>Vlaams-Brabant</b>	<b>694</b>	<b>480</b>	<b>5 975</b>	<b>8,03%</b>	<b>69,16%</b>	
<b>West-Vlaanderen</b>	<b>958</b>	<b>690</b>	<b>5 224</b>	<b>13,21%</b>	<b>72,03%</b>	
<b>Totaal (Vlaanderen)</b>	<b>5 427</b>	<b>3 816</b>	<b>32 619</b>	<b>11,70%</b>	<b>70,32%</b>	
5 hoogste %						
5 laagste %						

\* zie 2.2

**Tabel 1c: Vergelijking 2013-2017 – Aantallen**

Noot: in de eerste kolom zijn de erkenningsnummers terug te vinden die horen bij de ziekenhuizen die in de laatste kolom van tabel 1b vermeld zijn.

VZ	Aantal GO (alle)					Aantal GO (nieuwe)					Aantal KO				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
310*	17	22	16	14	14	17	22	16	14	14	671	535	548	611	588
528	84	123	122	105	130	89	129	131	112	124	778	872	866	755	761
900	92	114	105	115	170	124	141	129	137	134	891	911	891	959	919
902*	138	132	171	187	426	213	209	253	280	307	721	831	899	945	1 848
909	144	171	145	128	204	206	231	206	191	132	672	725	801	735	772
911	60	80	70	74	104	78	101	94	105	81	366	402	358	921	865
918	38	43	67	71	129	65	76	111	119	77	697	707	772	892	920
930*	100	131	81	105	148	120	145	98	115	126	886	887	888	915	947
936*	96	104	126	124	*	116	132	155	151	*	681	707	782	789	*
937	160	194	193	224	286	251	277	276	310	196	1 524	1 529	1 595	1 623	1 620
939	151	157	177	167	322	217	242	264	265	202	980	1 051	1 097	1 033	1 125
942	14	5	19	13	24	28	18	25	22	16	517	579	599	662	660
943	134	98	130	102	186	207	157	185	164	114	2 418	2 579	2 769	2 641	2 607
944	99	147	179	156	223	200	233	246	232	159	509	553	604	570	581
947	105	80	87	90	118	136	115	104	113	98	1 266	1 277	1 260	1 485	1 525
952	179	176	177	152	236	269	274	278	248	149	974	979	1 000	1 011	948
959*	99	124	108	135	173	143	162	153	166	132	749	820	840	954	986
960	67	58	63	57	103	100	95	95	88	74	755	779	836	907	907
961	92	90	105	88	111	121	124	143	134	80	953	987	1 022	1 005	1 054
962	84	98	113	117	177	129	142	163	171	123	726	767	901	990	1 020
963	154	206	163	183	280	218	278	253	269	193	1 006	1 054	1 150	1 115	1 102
970	188	198	193	181	277	247	252	245	245	206	2 672	2 431	2 772	3 106	3 162
975	78	73	89	95	143	123	118	138	146	93	458	479	533	554	602
978*	105	98	79	20	*	126	122	105	33	*	778	707	743	656	*
982	116	161	163	180	246	217	249	256	256	156	468	570	576	732	699
988*	117	110	138	143	224	196	204	239	224	135	639	612	643	623	505
991	289	342	345	293	463	380	431	439	373	379	1 847	2 029	2 151	2 148	2 169
992	108	115	113	122	174	138	141	139	148	141	1 364	1 327	1 407	1 398	1 344
998	151	161	174	164	336	273	272	288	291	175	2 144	2 171	2 337	2 380	2 383
<b>Totaal</b>	<b>3 259</b>	<b>3 611</b>	<b>3 711</b>	<b>3 605</b>	<b>5 427</b>	<b>4 747</b>	<b>5 092</b>	<b>5 227</b>	<b>5 122</b>	<b>3 816</b>	<b>29 110</b>	<b>29 857</b>	<b>31 640</b>	<b>33 115</b>	<b>32 619</b>

5 hoogste

5 laagste

\* zie 2.2



Tabel 1d: Vergelijking 2013-2017 – Verhoudingen

VZ	% nieuwe GO/KO					% nieuwe GO/alle GO				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
310*	2,53%	4,11%	2,92%	2,29%	2,38%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
528	10,80%	14,11%	14,09%	13,91%	16,29%	94,38%	95,35%	93,13%	93,75%	95,38%
900	10,33%	12,51%	11,78%	11,99%	14,58%	74,19%	80,85%	81,40%	83,94%	78,82%
902*	19,14%	15,88%	19,02%	19,79%	16,61%	64,79%	63,16%	67,59%	66,79%	72,07%
909	21,43%	23,59%	18,10%	17,41%	17,10%	69,90%	74,03%	70,39%	67,02%	64,71%
911	16,39%	19,90%	19,55%	8,03%	9,36%	76,92%	79,21%	74,47%	70,48%	77,88%
918	5,45%	6,08%	8,68%	7,96%	8,37%	58,46%	56,58%	60,36%	59,66%	59,69%
930*	11,29%	14,77%	9,12%	11,48%	13,31%	83,33%	90,34%	82,65%	91,30%	85,14%
936*	14,10%	14,71%	16,11%	15,72%	*	82,76%	78,79%	81,29%	82,12%	*
937	10,50%	12,69%	12,10%	13,80%	12,10%	63,75%	70,04%	69,93%	72,26%	68,53%
939	15,41%	14,94%	16,13%	16,17%	17,96%	69,59%	64,88%	67,05%	63,02%	62,73%
942	2,71%	0,86%	3,17%	1,96%	2,42%	50,00%	27,78%	76,00%	59,09%	66,67%
943	5,54%	3,80%	4,69%	3,86%	4,37%	64,73%	62,42%	70,27%	62,20%	61,29%
944	19,45%	26,58%	29,64%	27,37%	27,37%	49,50%	63,09%	72,76%	67,24%	71,30%
947	8,29%	6,26%	6,90%	6,06%	6,43%	77,21%	69,57%	83,65%	79,65%	83,05%
952	18,38%	17,98%	17,70%	15,03%	15,72%	66,54%	64,23%	63,67%	61,29%	63,14%
959*	13,22%	15,12%	12,86%	14,15%	13,39%	69,23%	76,54%	70,59%	81,33%	76,30%
960	8,87%	7,45%	7,54%	6,28%	8,16%	67,00%	61,05%	66,32%	64,77%	71,84%
961	9,65%	9,12%	10,27%	8,76%	7,59%	76,03%	72,58%	73,43%	65,67%	72,07%
962	11,57%	12,78%	12,54%	11,82%	12,06%	65,12%	69,01%	69,33%	68,42%	69,49%
963	15,31%	19,54%	14,17%	16,41%	17,51%	70,64%	74,10%	64,43%	68,03%	68,93%
970	7,04%	8,14%	6,96%	5,83%	6,51%	76,11%	78,57%	78,78%	73,88%	74,37%
975	17,03%	15,24%	16,70%	17,15%	15,45%	63,41%	61,86%	64,49%	65,07%	65,03%
978	13,50%	13,86%	10,63%	3,05%	*	83,33%	80,33%	75,24%	60,61%	*
982	24,79%	28,25%	28,30%	24,59%	22,32%	53,46%	64,66%	63,67%	70,31%	63,41%
988*	18,31%	17,97%	21,46%	22,95%	26,73%	59,69%	53,92%	57,74%	63,84%	60,27%
991	15,65%	16,86%	16,04%	13,64%	17,47%	76,05%	79,35%	78,59%	78,55%	81,86%
992	7,92%	8,67%	8,03%	8,73%	10,49%	78,26%	81,56%	81,29%	82,43%	81,03%
998	7,04%	7,42%	7,45%	6,89%	7,34%	55,31%	59,19%	60,42%	56,36%	52,08%
<b>Gemiddeld</b>	<b>11,20%</b>	<b>12,09%</b>	<b>11,73%</b>	<b>10,89%</b>	<b>11,70%</b>	<b>68,65%</b>	<b>70,92%</b>	<b>71,00%</b>	<b>70,38%</b>	<b>70,32%</b>

5 hoogste %

5 laagste %

\* zie 2.2

## 3.2 AANTAL (NIEUWE) GEDWONGEN OPNAMES PER PATIËNT

**Tabel 2: Aantal *nieuwe gedwongen opnames (GO) per persoon per ziekenhuis (en alle procedures binnen het ziekenhuis) – Vergelijking 2013-2017***

	1 <sup>o</sup> GO	2 <sup>o</sup> GO	3 <sup>o</sup> GO (of meer)	Totaal # patiënten	Totaal # opnames	Transfer in	Totaal # gestarte procedures
<b>Totaal 2013</b>	2 949	133	14	3 096	3 259	124	3 135
<b>Totaal 2014</b>	3 244	171	8	3 423	3 611	158	3 453
<b>Totaal 2015</b>	3 282	182	20	3 484	3 711	195	3 516
<b>Totaal 2016</b>	3 257	147	17	3 421	3 605	208	3 397
<b>Totaal 2017</b>	3 380	183	21	3 584	3 816	216	3 600

Deze tabel bevat enkel gegevens over nieuwe procedures, dit zijn de procedures die in het desbetreffende verslagjaar gestart zijn.

De linkerhelft van Tabel 2 bevat informatie over patiënten die binnen hetzelfde jaar en binnen hetzelfde ziekenhuis meerdere keren gedwongen werden opgenomen.

De rechterkant van Tabel 2 biedt een zicht op het aantal opnames en procedures. In het totaal aantal opnames zit ook het aantal patiënten dat in de loop van de procedure (in hetzelfde jaar als de start van de procedure) getransfereerd werd van het ene Vlaams ziekenhuis naar een ander Vlaams ziekenhuis (kolom 'Transfer in'). Door deze transfers worden procedures dubbel geteld. Om dit te vermijden, wordt de procedure van de getransfereerde patiënten meegeteld bij de voorziening waar de procedure gestart wordt, maar niet bij de voorziening waar de patiënt naartoe getransfereerd wordt.

**De cijfergegevens die verder in dit jaarverslag worden gebruikt, zijn gebaseerd op de laatste kolom, die het totaal aantal gestarte procedures (zonder dubbeltelling) in het desbetreffende registratiejaar bevat.**

### 3.3 PATIËNTVARIABLEN

Aan de hand van deze gegevens willen we informatie verzamelen in verband met een aantal sociologische variabelen, wat – vanuit het bio-psycho-sociaal model – een belangrijk element is binnen de geestelijke gezondheidszorg.

Een bekend gegeven is bv. dat een slechte geestelijke gezondheid arm kan maken, en dat armoede geestelijk niet gezond is (cf. stellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie, mutualiteiten...).

Wij verzamelen deze gegevens omwille van beleidsdoeleinden, meer bepaald om een zicht te krijgen op de vraag of deze variabelen invloed hebben op het beloop van de procedure (toegankelijkheid, gebruik).

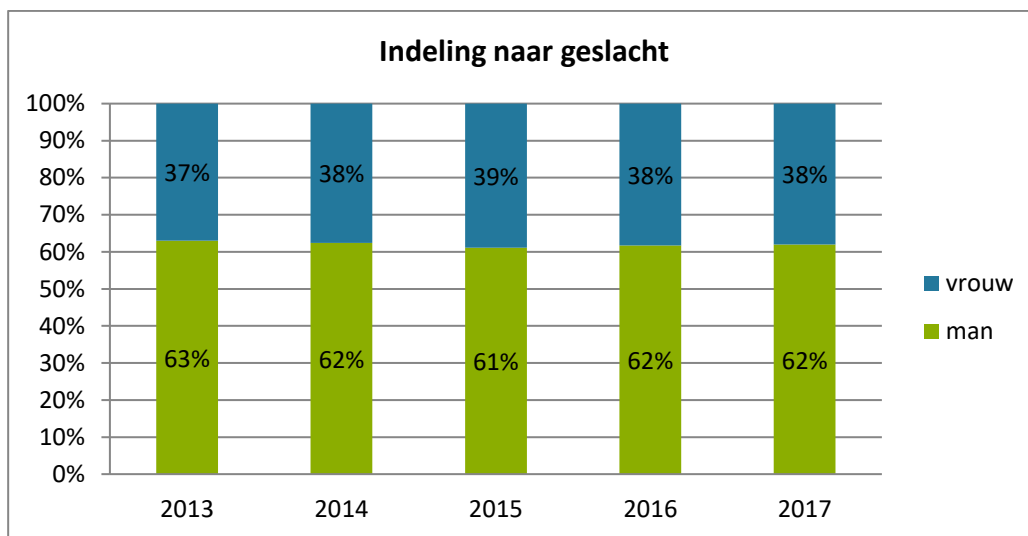
Specifieker is het de bedoeling om meer te weten te komen over kwetsbare doelgroepen zoals alleenstaanden, mensen van allochtone afkomst en kinderen. Vraag is onder meer of zij meer of minder beschermd worden dan andere patiënten, en of er eventuele beschermende factoren te detecteren zijn, wat aanleiding zou kunnen geven tot een meer preventieve aanpak.

#### 3.3.1 Algemeen

##### 3.3.1.1 Geslacht

**Tabel 3 en Grafiek 1: Indeling naar geslacht – vergelijking 2013-2017**

Geslacht	2013	2014	2015	2016	2017
man	63,03%	62,44%	61,12%	61,73%	61,94%
vrouw	36,97%	37,56%	38,88%	38,27%	38,06%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>



##### 3.3.1.2 Leeftijd

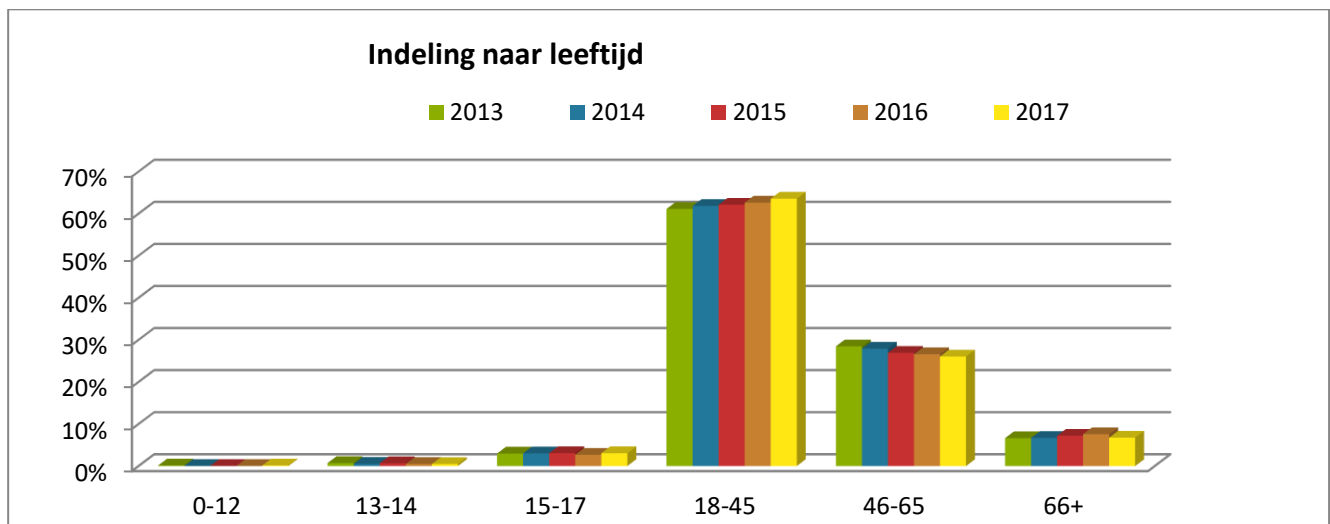
Wat leeftijd betreft, vormt de groep van 18- tot 45-jarigen traditioneel de grootste groep. Het gaat daarbij echter om een erg ruim genomen leeftijdscohort. De reden om voor de oorspronkelijke cohort-indeling te kiezen was het maximaliseren van de vergelijkbaarheid met de MPG (Minimale Psychiatrische Gegevens)-registratie. In de loop van onze werkzaamheden hebben we die benadering gedeeltelijk verlaten. We kozen er onder meer voor om meer te focussen op wat er met kinderen en jongeren gebeurt: we hebben de leeftijd begrensd op 18 jaar (grens officiële meerderjarigheid, voordien is de jeugdrechter bevoegd), terwijl MPG tot 19

jaar voorziet. Bovendien hebben we voor minderjarigen verdere subcategorieën gedefinieerd. Enerzijds houden die subcategorieën rekening met de ziekenhuiswetgeving die verbiedt dat jongeren jonger dan 15 opgenomen worden in diensten voor volwassenen, anderzijds krijgen we zo zicht op wat er met jonge kinderen gebeurt.

Daarnaast hebben we ook een meer proportionele indeling (categorieën van telkens 20 jaar) gehanteerd.

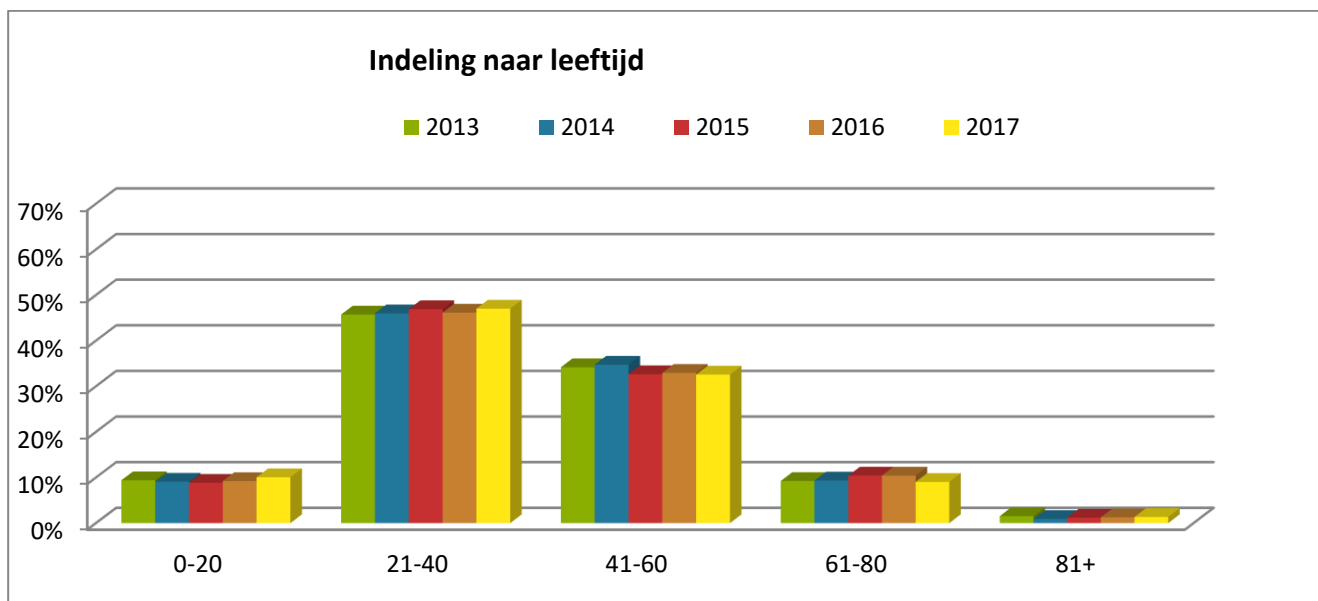
**Tabel 4a en Grafiek 2a: Indeling naar leeftijd – vergelijking 2013-2017**

Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
0-12	4	0,13%	1	0,03%	1	0,03%	1	0,03%	5	0,14%
13-14	22	0,70%	18	0,52%	24	0,68%	17	0,50%	17	0,47%
15-17	93	2,97%	104	3,01%	108	3,07%	91	2,68%	110	3,06%
18-45	1 916	61,12%	2 135	61,83%	2 184	62,12%	2 127	62,61%	2 288	63,56%
46-65	892	28,45%	964	27,92%	946	26,91%	903	26,58%	937	26,03%
66+	208	6,63%	231	6,69%	253	7,20%	257	7,57%	243	6,75%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>		<b>3 453</b>		<b>3 516</b>		<b>3 396</b>		<b>3 600</b>	



**Tabel 4b en Grafiek 2b: Indeling (in gelijke categorieën van 20 jaar) naar leeftijd – vergelijking 2013-2017**

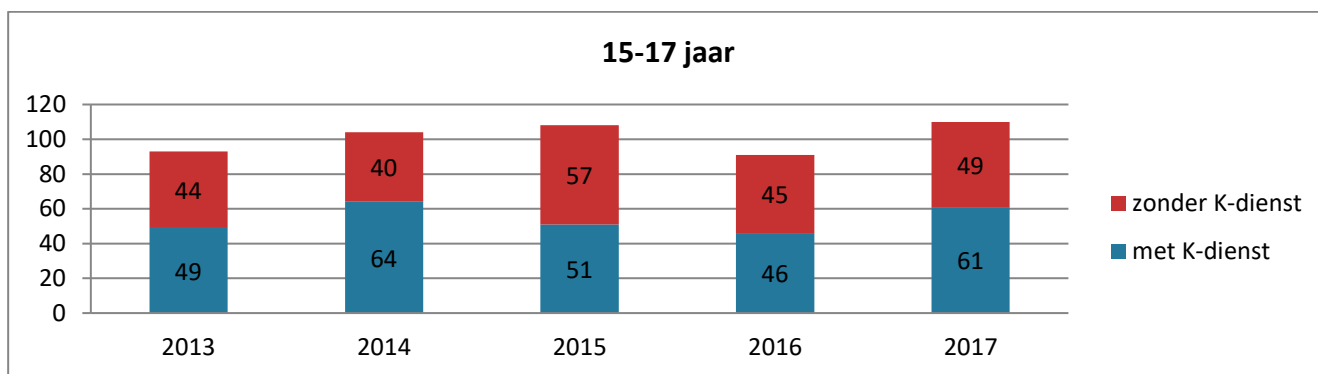
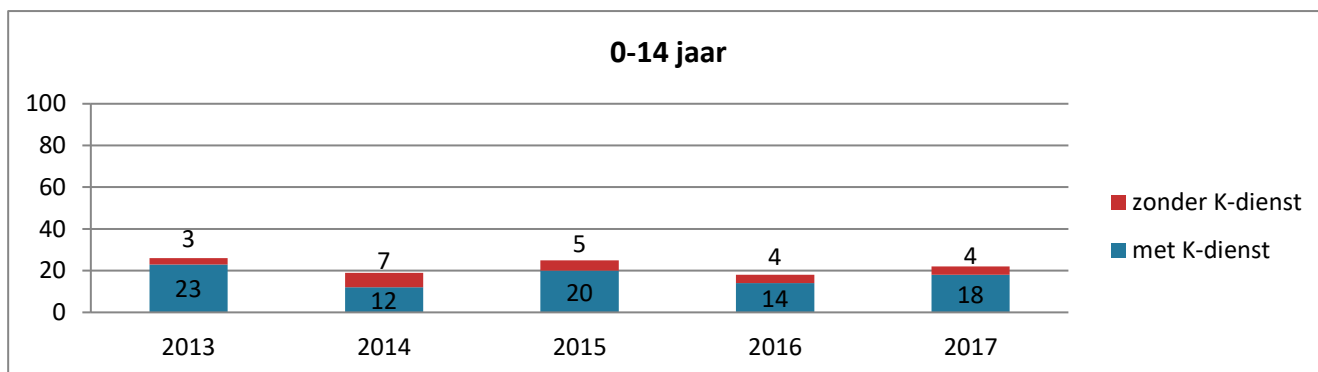
Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
0-20	294	9,38%	313	9,06%	311	8,85%	313	9,21%	362	10,06%
21-40	1 433	45,71%	1 588	45,99%	1 649	46,90%	1 567	46,13%	1 692	47,00%
41-60	1 071	34,16%	1 199	34,72%	1 148	32,65%	1 119	32,94%	1 172	32,56%
61-80	289	9,22%	322	9,33%	366	10,41%	354	10,42%	325	9,03%
81+	48	1,53%	31	0,90%	42	1,19%	43	1,27%	49	1,36%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>		<b>3 453</b>		<b>3 516</b>		<b>3 396</b>		<b>3 600</b>	



### 3.3.1.3 Minderjarigen

Het aantal jongeren dat opgenomen wordt in een dienst die niet geschikt is voor de opvang van deze patiënten, blijft een belangrijke bezorgdheid.

**Grafiek 3a en 3b: Gedwongen opgenomen minderjarigen 2013-2017**



Zorginspectie is van mening dat jongeren, zeker diegenen die in een erg kwetsbare geestelijke gezondheidstoestand verkeren, in principe thuishoren op diensten die hiervoor ingericht zijn: namelijk K-diensten en adolescentenafdelingen. Vanuit deze bezorgdheid nemen we onderstaande tabel op, die de duur weergeeft van de procedure bij minderjarigen in een voorziening zonder K-dienst.

Tabel 5: Duur procedure bij minderjarigen in voorziening zonder K-dienst – 2017

Zonder K-dienst: detail	Leeftijd 0-14	Leeftijd 15-17
<b>Procedure afgerond 31/12</b>	<b>2</b>	<b>39</b>
<i>Geen bevestiging door rechter</i>		19
<i>Voor einde observatie</i>	2	6
<i>Bij einde observatie</i>		9
<i>Tijdens opname</i>		4
<i>Andere</i>		1
<b>Procedure nog lopend</b>	<b>1</b>	<b>4</b>
<i>0-40 dagen</i>		3
<i>&gt; 40 dagen</i>	1	1
<b>Transfer naar ZH met K-dienst</b>	<b>1</b>	<b>6</b>
<b>Status na transfer</b>		
<b>Procedure afgerond 31/12</b>		<b>4</b>
<i>Geen bevestiging door rechter</i>		1
<i>Voor einde observatie</i>		2
<i>Bij einde observatie</i>		1
<b>Procedure nog lopend</b>	<b>1</b>	<b>2</b>
<i>0-40 dagen</i>	1	
<i>&gt; 40 dagen</i>		2
<b>Totaal</b>	<b>4</b>	<b>49</b>

### 3.3.2 Sociale variabelen

Sociale variabelen vormen een interessante bron voor verder wetenschappelijk onderzoek. Deze gegevens schetsen immers een beeld van welke bevolkingsgroepen meer of minder gedwongen opgenomen werden.

#### 3.3.2.1 Leefmilieu

Tabel 6: Indeling naar leefmilieu – 2013-2017

Leefmilieu	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Alleen</b>	<b>36,59%</b>	<b>37,79%</b>	<b>34,47%</b>	<b>36,59%</b>	<b>36,19%</b>
<b>Gezins(vervangend) milieu</b>	<b>49,92%</b>	<b>48,16%</b>	<b>48,61%</b>	<b>50,34%</b>	<b>45,83%</b>
<i>Eigen gezin</i>	20,93%	20,59%	20,88%	19,69%	18,11%
<i>Ouderlijk gezin</i>	14,48%	12,92%	12,80%	16,10%	14,44%
<i>Inwonend/samenwonend</i>	14,04%	14,34%	14,59%	14,07%	12,94%
<i>Ander gezins(vervangend) milieu</i>	0,48%	0,32%	0,34%	0,47%	0,33%
<b>Collectieve woonvorm</b>	<b>2,07%</b>	<b>1,80%</b>	<b>2,19%</b>	<b>2,74%</b>	<b>2,53%</b>
<i>Voorziening voor bejaarden</i>	0,41%	0,17%	0,28%	0,59%	0,64%
<i>Instelling gehandicaptenzorg</i>	0,32%	0,32%	0,71%	0,56%	0,33%
<i>Opvangcentrum thuislozen</i>	0,41%	0,35%	0,26%	0,77%	0,44%
<i>Gemeenschapsverband</i>	0,19%	0,06%	0,11%	0,09%	0,17%
<i>Instelling afhankelijk van justitie</i>	0,38%	0,46%	0,43%	0,29%	0,53%
<i>Andere collectieve woonvorm</i>	0,35%	0,43%	0,40%	0,44%	0,42%
<b>Therapeutisch milieu</b>	<b>5,87%</b>	<b>8,02%</b>	<b>8,19%</b>	<b>4,86%</b>	<b>10,78%</b>
<i>PZ</i>	1,85%	1,51%	1,51%	1,53%	1,81%
<i>PAAZ</i>	0,57%	0,75%	0,34%	0,32%	0,50%
<i>PVT</i>	0,06%	0,09%	0,03%	0,06%	0,03%
<i>Beschut wonen</i>	0,73%	0,84%	0,68%	0,68%	0,64%
<i>Gezinsverpleging</i>	0,03%	0,00%	0,03%	0,00%	0,00%
<i>Alternatieve psychiatrische opvang</i>	0,03%	0,06%	0,09%	0,09%	0,17%
<i>Algemeen ziekenhuis</i>	2,26%	4,66%	5,20%	2,06%	7,33%
<i>Ander therapeutisch milieu</i>	0,32%	0,12%	0,31%	0,12%	0,31%
<b>Andere</b>	<b>5,33%</b>	<b>4,05%</b>	<b>5,63%</b>	<b>4,74%</b>	<b>4,50%</b>
<i>Ander niet-gespecificeerd milieu</i>	0,06%	0,17%	0,43%	0,29%	0,50%
<i>Geen vaste verblijfplaats</i>	5,26%	3,88%	5,20%	4,45%	4,00%
<b>Onbekend</b>	<b>0,22%</b>	<b>0,17%</b>	<b>0,91%</b>	<b>0,74%</b>	<b>0,17%</b>
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>



### 3.3.2.2 Beroep

Tabel 7: Indeling naar beroepssituatie – vergelijking 2013-2017

Beroepssituatie	2013	2014	2015	2016	2017
Leerling, scholier, student	6,92%	7,56%	6,74%	6,92%	7,11%
Huishouden	1,44%	1,56%	1,59%	1,21%	1,36%
Arbeider	11,80%	12,42%	11,60%	11,78%	13,31%
Bediende	7,46%	8,02%	6,03%	6,54%	6,67%
(midden)Kader, directie	0,29%	0,20%	0,11%	0,06%	0,14%
Zelfstandige	2,81%	3,07%	2,67%	2,50%	2,67%
Vrij beroep	0,48%	0,55%	0,28%	0,53%	0,78%
Gepensioneerd	8,23%	7,70%	9,24%	9,04%	7,03%
Werkloos/Steuntrekkend (OCMW,..)	19,01%	18,74%	18,23%	19,90%	20,39%
In- of mindervalide, ziekte	28,20%	27,54%	29,98%	30,06%	27,83%
Andere	9,19%	7,94%	7,31%	5,77%	8,00%
Onbekend	4,18%	4,69%	6,20%	5,71%	4,72%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>

### 3.3.2.3 Afkomst

Tabel 8: Indeling naar afkomst – vergelijking 2013-2017

Geboorteplaats	2013	2014	2015	2016	2017
België	81,40%	83,29%	83,85%	82,34%	82,39%
<i>Vlaanderen</i>	77,29%	79,38%	79,27%	77,75%	78,47%
<i>Wallonië</i>	1,02%	0,67%	1,02%	0,91%	0,78%
<i>Brussel</i>	3,09%	3,24%	3,56%	3,68%	3,14%
EU	5,71%	6,57%	6,31%	6,77%	7,50%
Niet-EU	12,22%	9,30%	9,19%	10,01%	9,25%
Onbekend	0,67%	0,84%	0,65%	0,88%	0,86%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>
<b>Nationaliteit</b>					
	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
België	88,29%	88,85%	89,16%	86,58%	87,64%
EU	4,27%	4,46%	4,01%	4,45%	4,53%
Niet-EU	5,04%	4,32%	4,95%	5,59%	4,75%
Onbekend	2,39%	2,37%	1,88%	3,39%	3,08%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>
<b>Domicilie</b>					
	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
België	96,40%	95,80%	96,79%	96,14%	95,58%
<i>Vlaanderen</i>	94,29%	93,66%	94,14%	93,52%	94,11%
<i>Wallonië</i>	0,89%	0,70%	1,08%	0,97%	0,42%
<i>Brussel</i>	1,21%	1,45%	1,56%	1,65%	1,06%
EU	0,77%	0,96%	1,14%	1,03%	1,33%
Niet-EU	0,13%	0,12%	0,03%	0,12%	0,08%
Onbekend	1,12%	1,74%	0,60%	1,09%	1,67%
Geen domicilie	1,59%	1,39%	1,45%	1,62%	1,33%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>

## 3.4 PROCEDUREVARIABLEN

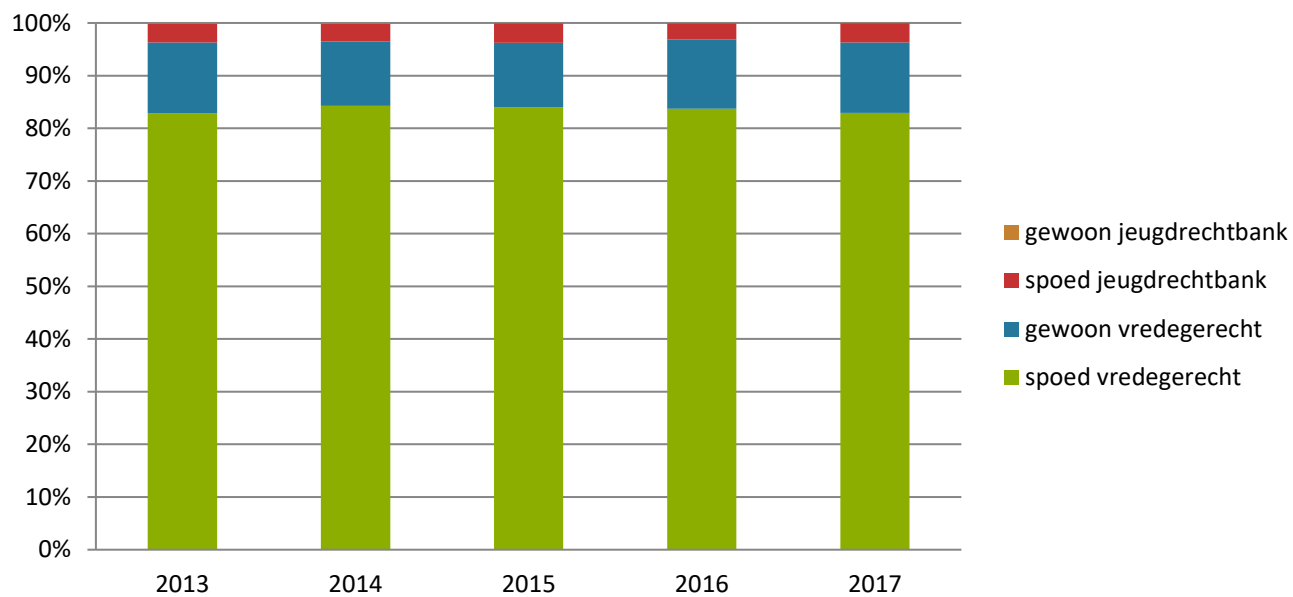
### 3.4.1 Start van de procedure

Een beslissing tot gedwongen opname kan genomen worden door de vrede- of jeugdrechter, of door de procureur des Konings. Wil een vrager een gewone procedure starten, dan dient die bij de rechter een verzoekschrift in, begeleid door een medisch verslag. Indien de opname echter spoedeisend van aard is, verloopt de procedure via de procureur des Konings. Ook dan hoort men een verzoek en medisch verslag in te dienen, maar dit keer moet de dringendheid van de kwestie aangetoond kunnen worden. De procureur neemt in dit geval binnen de 24 uur een beslissing, brengt de vrede- of jeugdrechter op de hoogte, die dan uiteindelijk binnen de 10 dagen de vervolgbeslissing ten gronde neemt.

**Tabel 9 en Grafiek 4: Soort procedure (spoed of gewoon), en soort gerecht waar de procedure gestart wordt – 2013-2017**

Soort procedure	Soort gerecht			% soort procedure
	Jeugdrechtbank #	Vrederecht #	Totaal #	
<b>Gewone procedure</b>				
2013	4	422	<b>426</b>	13,59%
2014	3	422	<b>425</b>	12,31%
2015	1	432	<b>433</b>	12,32%
2016	2	446	<b>448</b>	13,19%
2017	1	482	<b>483</b>	13,42%
<b>Spoedprocedure</b>				
2013	112	2.597	<b>2.709</b>	86,41%
2014	119	2.909	<b>3.028</b>	87,69%
2015	131	2.952	<b>3.083</b>	87,68%
2016	105	2.844	<b>2.949</b>	86,81%
2017	132	2.985	<b>3.117</b>	86,58%
<b>Totaal</b>				
2013	<b>116</b>	<b>3.019</b>	<b>3.135</b>	
2014	<b>122</b>	<b>3.331</b>	<b>3.453</b>	
2015	<b>132</b>	<b>3.384</b>	<b>3.516</b>	
2016	<b>107</b>	<b>3.290</b>	<b>3.397</b>	
2017	<b>133</b>	<b>3.467</b>	<b>3.600</b>	
<b>% soort gerecht</b>				
2013	3,70%	96,30%		
2014	3,53%	96,47%		
2015	3,75%	96,25%		
2016	3,15%	96,85%		
2017	3,69%	96,31%		

### Indeling soort gerecht/soort procedure

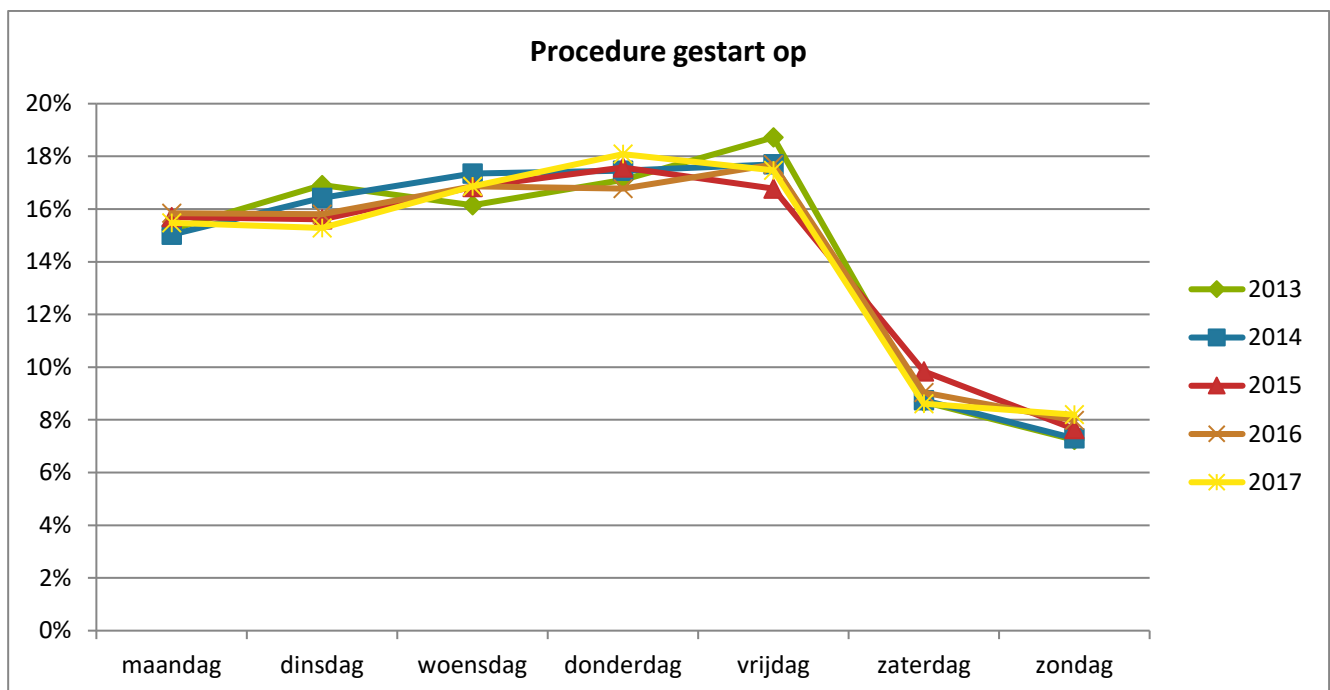


### 3.4.2 Tijdstip

Hierbij bekijken we het tijdstip waarop de procedure start (en dus niet het moment waarop de gedwongen opname effectief gerealiseerd wordt).

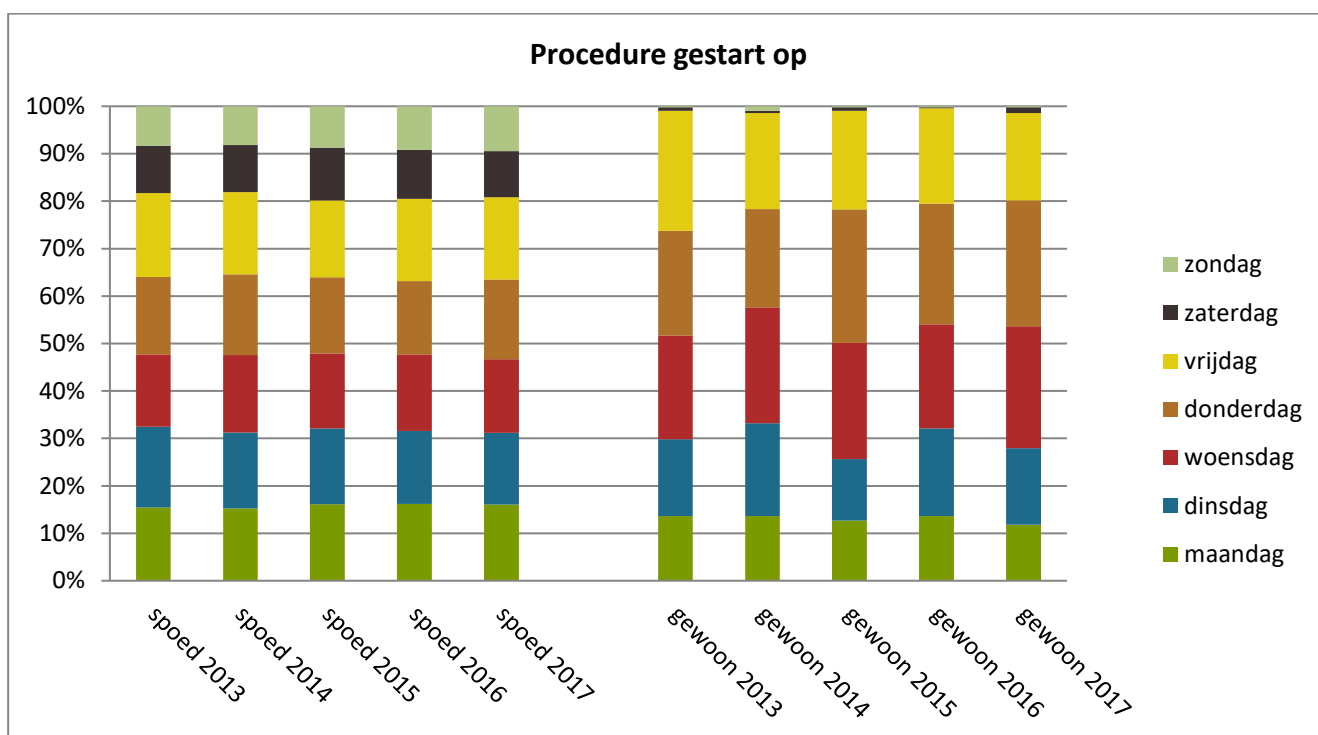
**Tabel 10 en Grafiek 5: Indeling naar dag van de week – vergelijking 2013-2017**

Dag van de week (procedure)	2013	2014	2015	2016	2017
maandag	15,22%	15,03%	15,70%	15,84%	15,47%
dinsdag	16,91%	16,42%	15,61%	15,81%	15,28%
woensdag	16,14%	17,35%	16,84%	16,87%	16,86%
donderdag	17,10%	17,46%	17,58%	16,78%	18,08%
vrijdag	18,72%	17,69%	16,78%	17,69%	17,47%
zaterdag	8,68%	8,75%	9,84%	9,04%	8,61%
zondag	7,24%	7,30%	7,65%	7,98%	8,19%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>



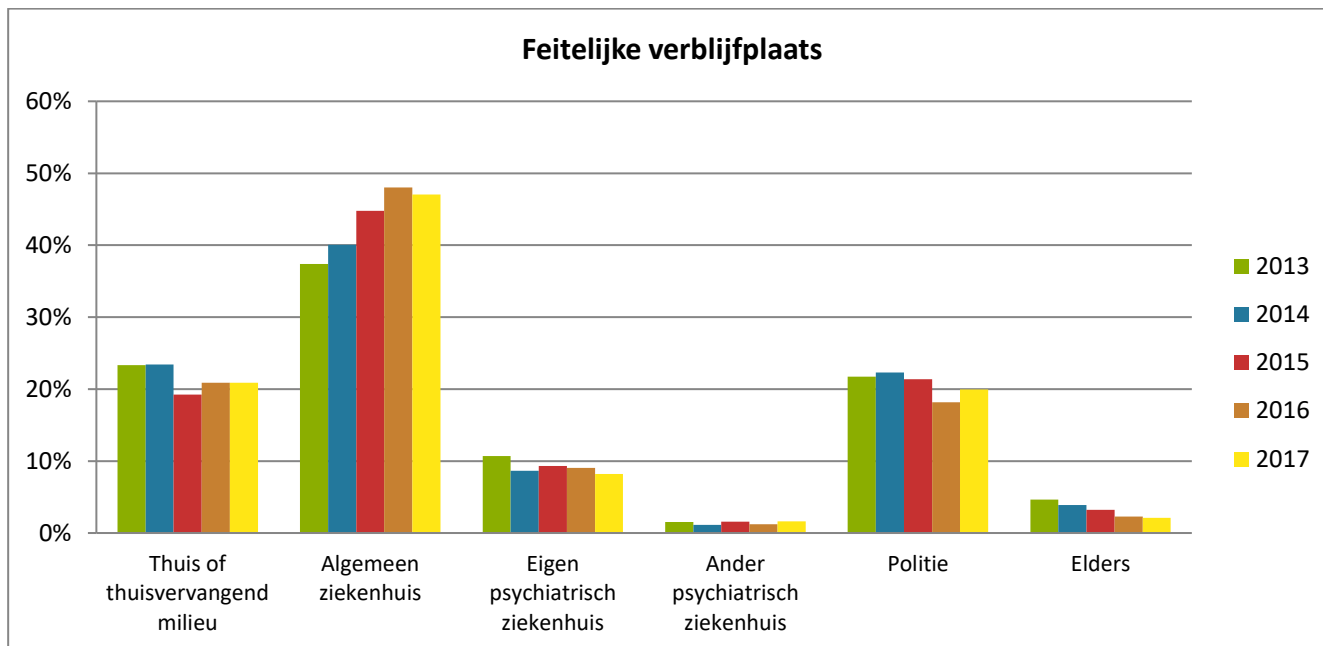
Tabel 11 en Grafiek 6: Indeling naar dag van de week en soort procedure – vergelijking 2013-2017

Dag van de week (procedure)	Spoed					Gewoon				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
maandag	15,47%	15,22%	16,12%	16,17%	16,04%	13,62%	13,65%	12,70%	13,62%	11,80%
dinsdag	17,02%	15,98%	15,99%	15,40%	15,14%	16,20%	19,53%	12,93%	18,53%	16,15%
woensdag	15,25%	16,35%	15,76%	16,11%	15,50%	21,83%	24,47%	24,48%	21,88%	25,67%
donderdag	16,32%	17,01%	16,09%	15,46%	16,78%	22,07%	20,71%	28,18%	25,45%	26,50%
vrijdag	17,68%	17,34%	16,22%	17,33%	17,32%	25,35%	20,24%	20,79%	20,09%	18,43%
zaterdag	9,93%	9,91%	11,13%	10,38%	9,75%	0,70%	0,47%	0,69%	0,22%	1,24%
zondag	8,34%	8,19%	8,69%	9,16%	9,43%	0,23%	0,94%	0,23%	0,22%	0,21%
<b>Totaal aantal</b>	<b>2 709</b>	<b>3 028</b>	<b>3 083</b>	<b>2 949</b>	<b>3 117</b>	<b>426</b>	<b>425</b>	<b>433</b>	<b>448</b>	<b>483</b>



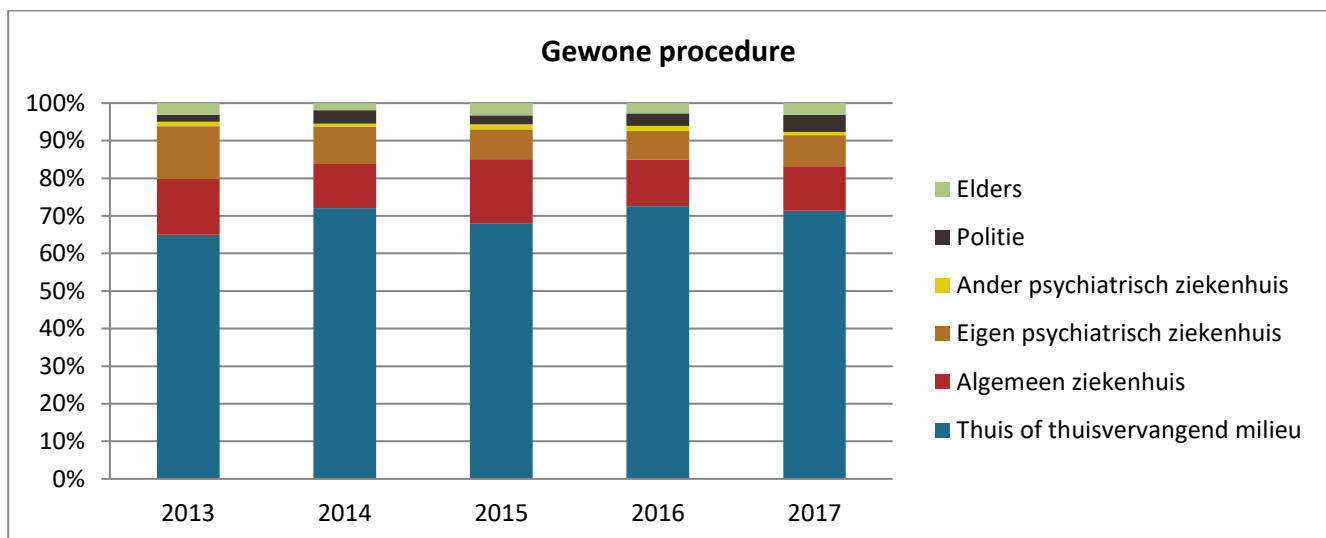
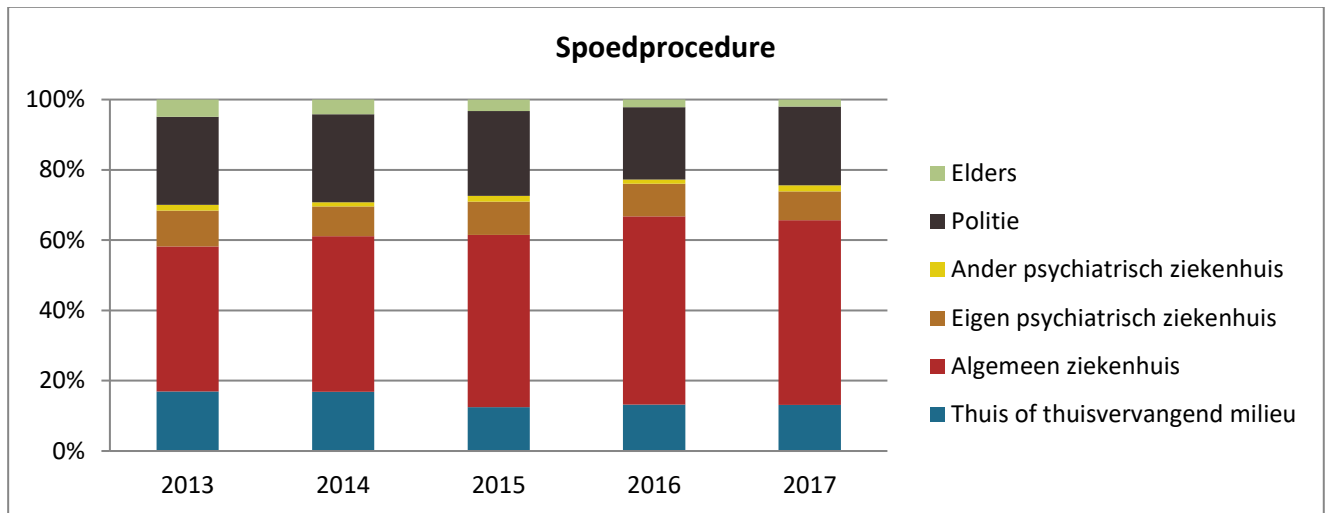
### 3.4.3 Plaats waar de patiënt zich bevindt

Grafiek 7 en Tabel 12: Plaats waar de patiënt zich bevindt op het ogenblik dat de procedure voor gedwongen opname van start gaat – vergelijking 2013-2017



Feitelijke verblijfplaats	2013	2014	2015	2016	2017
Thuis of thuisvervangend milieu	23,32%	23,43%	19,23%	20,90%	20,89%
Algemeen ziekenhuis	9,86%	9,09%	12,68%	12,81%	13,17%
Algemeen ziekenhuis - spoed	21,24%	24,88%	25,17%	27,32%	25,97%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	6,28%	6,11%	6,94%	7,89%	7,89%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	10,69%	8,63%	9,30%	9,04%	8,19%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	1,53%	1,13%	1,59%	1,21%	1,64%
Politie	21,72%	22,30%	21,36%	18,19%	19,97%
Elders	4,63%	3,88%	3,21%	2,27%	2,11%
Onbekend	0,73%	0,55%	0,51%	0,38%	0,17%
<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>

Grafiek 8a en b, Tabel 13: Plaats waar de patiënt zich bevindt op het ogenblik dat de procedure voor gedwongen opname van start gaat, opsplitsing naar soort procedure – vergelijking 2013-2017





<b>Feitelijke verblijfplaats</b>					
<b>Spoed</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Thuis of thuisvervangend milieu	16,80%	16,74%	12,46%	13,12%	13,09%
Algemeen ziekenhuis	10,85%	9,94%	13,56%	14,00%	14,31%
Algemeen ziekenhuis - spoed	24,51%	28,24%	28,48%	31,26%	29,93%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	5,57%	5,91%	6,68%	8,17%	8,25%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	10,15%	8,45%	9,50%	9,26%	8,18%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	1,59%	1,19%	1,62%	1,19%	1,76%
Politie	24,84%	24,93%	24,04%	20,45%	22,36%
Elders	4,87%	4,16%	3,21%	2,20%	1,96%
Onbekend	0,81%	0,43%	0,45%	0,34%	0,16%
<b>Totaal aantal</b>	<b>2 709</b>	<b>3 028</b>	<b>3 083</b>	<b>2 949</b>	<b>3 117</b>
<b>Gewoon</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Thuis of thuisvervangend milieu	64,79%	71,06%	67,44%	72,10%	71,22%
Algemeen ziekenhuis	3,52%	3,06%	6,47%	4,91%	5,80%
Algemeen ziekenhuis - spoed	0,47%	0,94%	1,62%	1,34%	0,41%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	10,80%	7,53%	8,78%	6,03%	5,59%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	14,08%	9,88%	7,85%	7,59%	8,28%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	1,17%	0,71%	1,39%	1,34%	0,83%
Politie	1,88%	3,53%	2,31%	3,35%	4,55%
Elders	3,05%	1,88%	3,23%	2,68%	3,11%
Onbekend	0,23%	1,41%	0,92%	0,67%	0,21%
<b>Totaal aantal</b>	<b>426</b>	<b>425</b>	<b>433</b>	<b>448</b>	<b>483</b>

### 3.4.4 Bijstand

Tabel 14: Vertrouwenspersoon, wettelijk vertegenwoordiger en raadsman – vergelijking 2013-2017

Bijstand		2013	2014	2015	2016	2017
<b>Vertrouwenspersoon</b>	ja	6,99%	5,47%	7,03%	6,59%	8,31%
	neen	92,95%	94,29%	92,75%	93,35%	91,33%
	onbekend	0,06%	0,23%	0,23%	0,06%	0,36%
	<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>
<b>Wettelijk vertegenwoordiger</b>	ja	2,46%	2,40%	2,62%	3,24%	3,17%
	neen	97,48%	97,34%	97,18%	96,67%	96,47%
	onbekend	0,06%	0,26%	0,20%	0,09%	0,36%
	<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>
<b>Raadsman</b>	ambtswege	97,93%	98,23%	97,50%	98,00%	97,69%
	eigen keuze	1,91%	1,59%	2,30%	1,94%	1,92%
	onbekend	0,16%	0,17%	0,20%	0,06%	0,39%
	<b>Totaal aantal</b>	<b>3 135</b>	<b>3 453</b>	<b>3 516</b>	<b>3 397</b>	<b>3 600</b>

### 3.4.5 Reden van opname

#### 3.4.5.1 Geslacht en diagnose

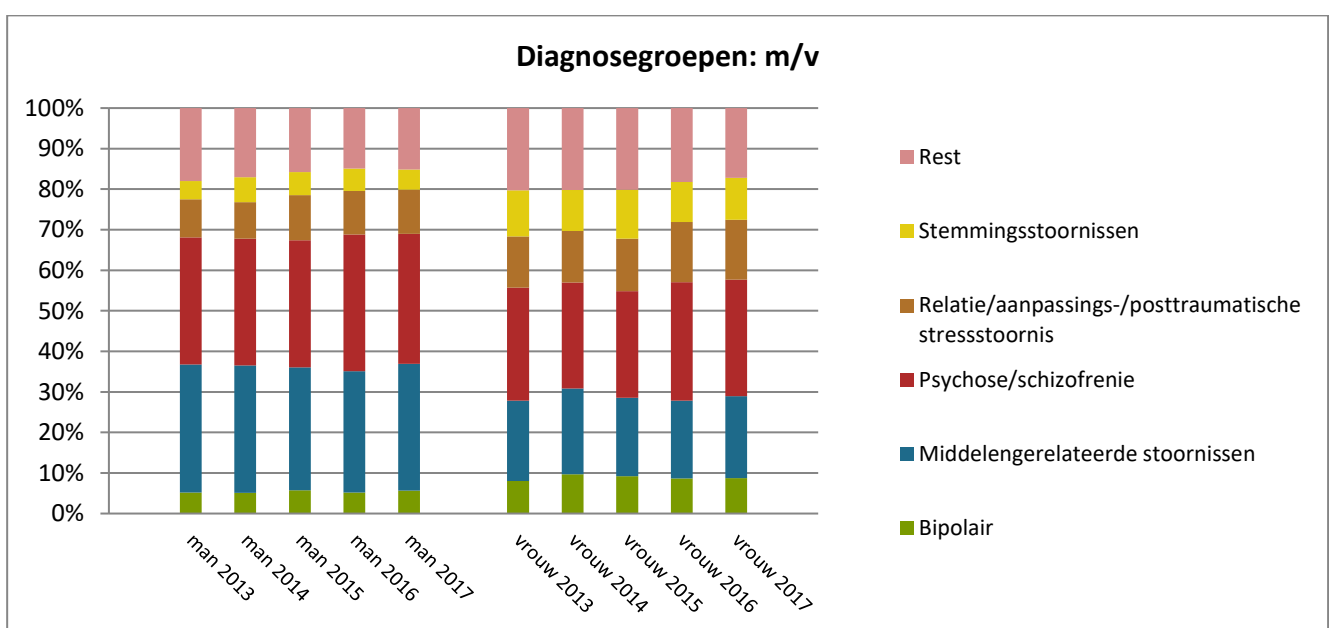
**Tabel 15 en Grafiek 9: Diagnosegroepen per geslacht – 2013-2017**

Noot: Het weergegeven percentage is hier altijd het percentage ten opzichte van het totale aantal mannen of vrouwen. Hierbij komen we telkens tot 1 diagnose per as. Ontbreekt er een diagnose voor 1A, dan is deze te vinden bij 1B. Ontbreekt de diagnose voor 1B, dan is deze te vinden bij 1C. Hetzelfde is van toepassing voor 2A en 2B.

Diagnosegroepen (bij opname)	Geslacht Man					Vrouw				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Hoofddiagnose = As 1</b>	<b>93,47%</b>	<b>94,81%</b>	<b>95,91%</b>	<b>97,81%</b>	<b>96,68%</b>	<b>89,56%</b>	<b>88,43%</b>	<b>90,34%</b>	<b>92,15%</b>	<b>92,55%</b>
Bipolair	5,16%	5,10%	5,72%	5,15%	5,65%	8,02%	9,71%	9,22%	8,62%	8,76%
Dementie	2,28%	1,95%	1,81%	2,05%	2,15%	1,98%	1,23%	2,56%	2,23%	1,68%
Eetstoornissen	0,10%	0,00%	0,00%	0,05%	0,13%	0,35%	0,54%	0,73%	0,62%	0,66%
Gedrags- /impulscontrole- stoornissen	2,94%	2,69%	3,16%	2,96%	2,29%	1,47%	2,31%	1,24%	1,62%	2,04%
Middelen- gerelateerde stoornissen	31,63%	31,45%	30,29%	29,95%	31,30%	19,84%	21,13%	19,31%	19,23%	20,22%
Neurotische/ angststoornissen	0,40%	0,46%	0,42%	0,72%	0,58%	1,04%	0,85%	1,24%	1,15%	1,61%
Psycho-organisch	1,16%	1,25%	1,07%	0,95%	0,85%	0,86%	0,54%	0,88%	0,62%	0,44%
Psychose/ schizofrenie	31,33%	31,22%	31,36%	33,71%	32,02%	27,87%	26,14%	26,34%	29,23%	28,69%
Relatie/ aanpassings- /posttraumatische stressstoornis	9,41%	9,00%	11,12%	10,73%	10,90%	12,60%	12,72%	12,95%	14,85%	14,82%
Seksuele stoornis/ genderidentiteit	0,00%	0,19%	0,05%	0,19%	0,04%	0,09%	0,08%	0,07%	0,00%	0,00%
Stemmings- stoornissen	4,50%	6,17%	5,68%	5,53%	4,98%	11,39%	10,10%	12,07%	9,85%	10,29%
Stoornis kinderjaren	2,43%	3,34%	2,84%	3,29%	3,59%	1,29%	1,08%	1,46%	1,08%	1,53%
Andere	0,05%	0,09%	0,14%	0,10%	0,04%	0,00%	0,00%	0,07%	0,00%	0,07%
Geen diagnose of uitgesteld	1,92%	1,86%	2,09%	2,38%	2,15%	2,67%	1,93%	2,05%	3,00%	1,68%
Onbekend	0,15%	0,05%	0,14%	0,05%	0,00%	0,00%	0,09%	0,08%	0,15%	0,08%

<b>Hoofddiagnose = As 2</b>	<b>6,02%</b>	<b>4,41%</b>	<b>3,35%</b>	<b>1,76%</b>	<b>2,65%</b>	<b>9,92%</b>	<b>11,26%</b>	<b>8,56%</b>	<b>7,62%</b>	<b>6,50%</b>
Cluster A persoonlijkheidsstoornis	0,35%	0,28%	0,19%	0,05%	0,04%	0,26%	0,31%	0,22%	0,15%	0,07%
Cluster B persoonlijkheidsstoornis	1,92%	1,81%	1,12%	0,33%	0,76%	5,61%	7,56%	5,93%	4,69%	3,94%
Cluster C persoonlijkheidsstoornis	0,05%	0,05%	0,09%	0,05%	0,04%	0,09%	0,23%	0,15%	0,15%	0,15%
Persoonlijkheidsstoornis nao	1,67%	1,07%	0,98%	0,57%	0,76%	1,04%	1,46%	0,80%	0,54%	0,88%
Mentale	0,91%	0,97%	0,79%	0,57%	0,49%	1,12%	1,08%	0,80%	1,08%	0,73%
Geen diagnose of uitgesteld	1,11%	0,23%	0,19%	0,19%	0,54%	1,81%	0,62%	0,66%	1,00%	0,73%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<b>Hoofddiagnose = As 3*</b>	<b>0,25%</b>	<b>0,14%</b>	<b>0,19%</b>	<b>0,14%</b>	<b>0,04%</b>	<b>0,09%</b>	<b>0,08%</b>	<b>0,07%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,07%</b>
<b>Hoofddiagnose = Niet te bepalen</b>	<b>0,10%</b>	<b>0,28%</b>	<b>0,19%</b>	<b>0,10%</b>	<b>0,49%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,08%</b>	<b>0,22%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,80%</b>
<b>Hoofddiagnose = Onbekend</b>	<b>0,15%</b>	<b>0,37%</b>	<b>0,37%</b>	<b>0,19%</b>	<b>0,13%</b>	<b>0,43%</b>	<b>0,15%</b>	<b>0,80%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,07%</b>
<b>Totaal aantal</b>	<b>1 976</b>	<b>2 156</b>	<b>2 149</b>	<b>2 097</b>	<b>2 230</b>	<b>1 159</b>	<b>1 297</b>	<b>1 367</b>	<b>1 300</b>	<b>1 370</b>
<b>Top 5</b>	<b>82,03%</b>	<b>82,93%</b>	<b>84,18%</b>	<b>85,07%</b>	<b>84,84%</b>	<b>79,72%</b>	<b>79,80%</b>	<b>79,88%</b>	<b>81,77%</b>	<b>82,77%</b>

\*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten



### 3.4.5.2 Procedure en diagnose

**Tabel 16 en Grafiek 10: Diagnosegroepen, zowel via een spoed- als via een gewone procedure, voor 2013-2017**

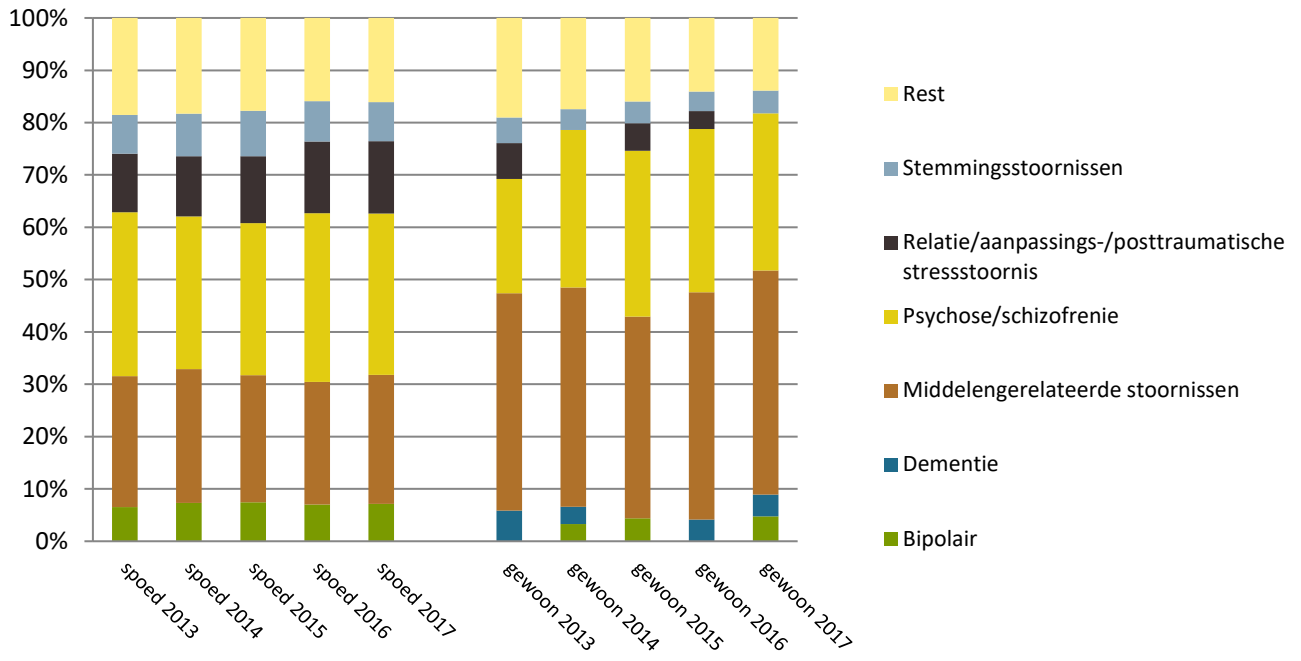
Noot: Het weergegeven percentage is het percentage t.o.v. het totaal per soort procedure. Per as is er telkens één diagnose.

Diagnosegroepen (bij opname)	Procedure									
	Spoed					Gewoon				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Hoofddiagnose = As 1</b>	<b>91,95%</b>	<b>92,27%</b>	<b>93,45%</b>	<b>95,39%</b>	<b>94,87%</b>	<b>92,49%</b>	<b>93,41%</b>	<b>95,84%</b>	<b>97,32%</b>	<b>96,69%</b>
Bipolair	6,53%	7,33%	7,46%	7,02%	7,15%	4,23%	3,29%	4,39%	2,90%	4,76%
Dementie	1,59%	1,45%	1,91%	1,83%	1,64%	5,87%	3,29%	3,46%	4,02%	4,14%
Eetstoornissen	0,15%	0,17%	0,29%	0,24%	0,32%	0,47%	0,47%	0,23%	0,45%	0,41%
Gedrags- /impulscontrole- stoornissen	2,62%	2,58%	2,53%	2,31%	2,21%	0,94%	2,35%	1,62%	3,35%	2,07%
Middelengerela- teerde	25,03%	25,56%	24,26%	23,40%	24,64%	41,55%	41,88%	38,57%	41,96%	42,86%
Neurotische/ angststoornissen	0,59%	0,63%	0,75%	0,98%	1,03%	0,94%	0,47%	0,69%	0,22%	0,62%
Psycho-organisch	1,11%	1,06%	1,07%	0,71%	0,67%	0,70%	0,47%	0,46%	1,56%	0,83%
Psychose/ schizofrenie	31,34%	29,19%	29,10%	32,28%	30,86%	21,83%	30,12%	31,64%	30,13%	30,02%
Relatie/ aanpassings- /posttraumatische stresstoornis	11,18%	11,49%	12,75%	13,67%	13,83%	6,81%	2,59%	5,31%	3,35%	3,11%
Seksuele stoornis/ genderidentiteit	0,04%	0,17%	0,06%	0,10%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,22%	0,00%
Stemmings- stoornissen	7,38%	8,16%	8,73%	7,73%	7,41%	4,93%	4,00%	4,16%	3,57%	4,35%
Stoornis kinderjaren	1,99%	2,58%	2,30%	2,37%	2,92%	2,11%	1,88%	2,31%	2,90%	2,07%
Andere	0,04%	0,07%	0,10%	0,07%	0,06%	0,00%	0,00%	0,23%	0,00%	0,00%
Geen diagnose of uitgesteld	2,25%	1,82%	2,04%	2,64%	2,05%	1,88%	2,35%	2,31%	2,46%	1,45%
Onbekend	0,11%	0,03%	0,10%	0,03%	0,03%	0,23%	0,24%	0,46%	0,22%	0,00%

<b>Hoofddiagnose = As 2</b>	<b>7,64%</b>	<b>7,17%</b>	<b>5,61%</b>	<b>4,27%</b>	<b>4,49%</b>	<b>6,34%</b>	<b>5,65%</b>	<b>3,70%</b>	<b>2,23%</b>	<b>1,66%</b>
Cluster A persoonlijkheids-Stoornis	0,22%	0,23%	0,16%	0,03%	0,06%	0,94%	0,71%	0,46%	0,45%	0,00%
Cluster B persoonlijkheids-Stoornis	3,58%	4,33%	3,21%	2,24%	2,25%	1,41%	1,41%	1,39%	0,45%	0,21%
Cluster C persoonlijkheids-Stoornis	0,07%	0,10%	0,10%	0,10%	0,06%	0,00%	0,24%	0,23%	0,00%	0,21%
Persoonlijkheidsstoornis nao	1,59%	1,22%	0,94%	0,58%	0,93%	0,47%	1,18%	0,69%	0,45%	0,00%
Mentale handicap	0,85%	0,92%	0,78%	0,78%	0,51%	1,88%	1,65%	0,92%	0,67%	1,04%
Geen diagnose of uitgesteld	1,33%	0,36%	0,42%	0,54%	0,67%	1,64%	0,47%	0,00%	0,22%	0,21%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<b>Hoofddiagnose = As 3*</b>	<b>0,18%</b>	<b>0,10%</b>	<b>0,13%</b>	<b>0,07%</b>	<b>0,03%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,24%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,22%</b>	<b>0,21%</b>
<b>Hoofddiagnose = Niet te bepalen</b>	<b>0,04%</b>	<b>0,17%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,14%</b>	<b>0,51%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,47%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,22%</b>	<b>1,24%</b>
<b>Hoofddiagnose = Onbekend</b>	<b>0,18%</b>	<b>0,30%</b>	<b>0,58%</b>	<b>0,14%</b>	<b>0,10%</b>	<b>0,70%</b>	<b>0,24%</b>	<b>0,23%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,21%</b>
<b>Totaal aantal</b>	<b>2 709</b>	<b>3 028</b>	<b>3 083</b>	<b>2 949</b>	<b>3 117</b>	<b>426</b>	<b>425</b>	<b>433</b>	<b>448</b>	<b>483</b>
<b>Top 5</b>	<b>81,47%</b>	<b>81,74%</b>	<b>82,29%</b>	<b>84,10%</b>	<b>83,89%</b>	<b>80,99%</b>	<b>82,59%</b>	<b>84,06%</b>	<b>83,04%</b>	<b>86,13%</b>

\*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten

### Diagnosegroepen: spoed/gewoon



### 3.4.5.3 Gerecht en diagnose

**Tabel 17 en Grafiek 11: Diagnoses tot gedwongen opname per gerecht, voor 2013-2017**

Noot: Het vermelde percentage staat hier voor het percentage t.o.v. het totaal per soort gerecht. Ook hier is het opnieuw zo dat er telkens één diagnose per as is.

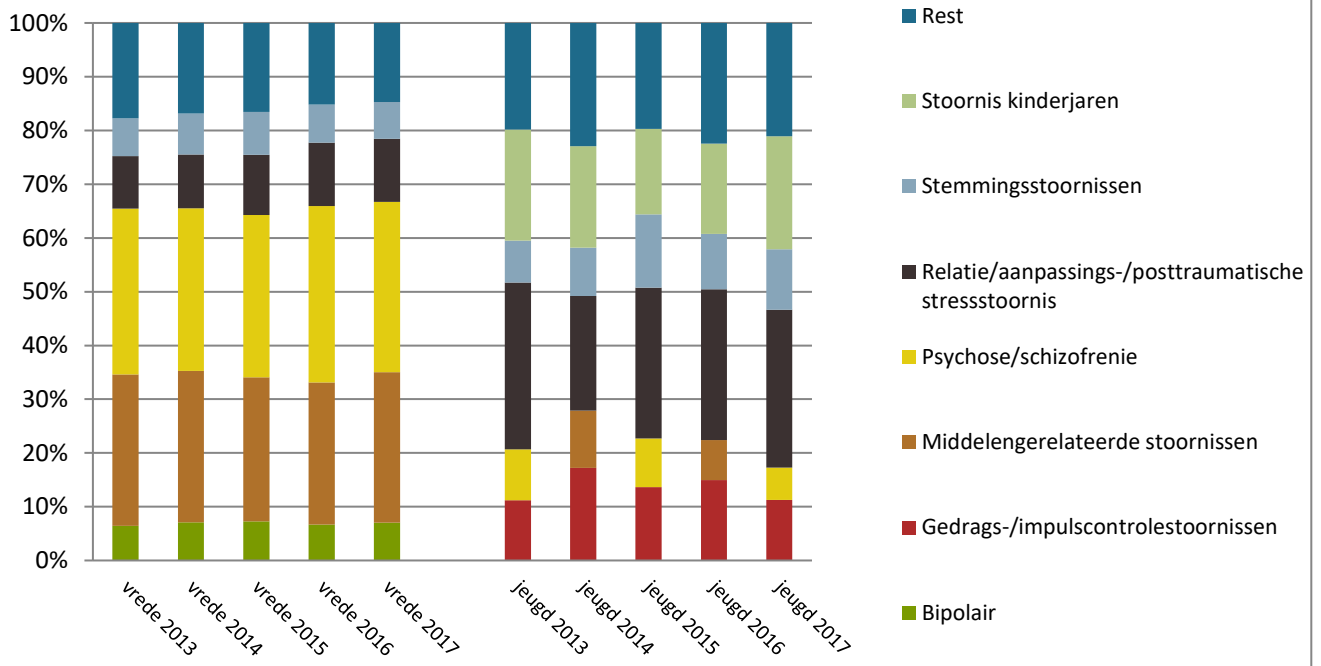
Diagnosegroepen (bij opname)	Gerecht					Vredegerecht				
	Jeugdrechtbank									
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Hoofddiagnose = As 1</b>	<b>93,97%</b>	<b>88,52%</b>	<b>94,70%</b>	<b>96,26%</b>	<b>93,23%</b>	<b>91,95%</b>	<b>92,55%</b>	<b>93,71%</b>	<b>95,62%</b>	<b>95,18%</b>
Bipolair	0,00%	0,00%	1,52%	0,93%	1,50%	6,46%	7,08%	7,30%	6,66%	7,04%
Dementie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,25%	1,74%	2,19%	2,19%	2,05%
Eetstoornissen	0,86%	0,82%	0,76%	0,93%	0,00%	0,17%	0,18%	0,27%	0,24%	0,35%
Gedrags- /impulscontrole- stoornissen	11,21%	17,21%	13,64%	14,95%	11,28%	2,05%	2,01%	1,98%	2,04%	1,85%
Middelen- gerelateerde stoornissen	4,31%	10,66%	6,82%	7,48%	3,76%	28,16%	28,19%	26,77%	26,44%	27,98%
Neurotische/ angststoornissen	1,72%	0,00%	0,00%	1,87%	1,50%	0,60%	0,63%	0,77%	0,85%	0,95%
Psycho-organisch	0,00%	0,82%	0,00%	0,00%	0,00%	1,09%	0,99%	1,03%	0,85%	0,72%
Psychose/ schizofrenie	9,48%	3,28%	9,09%	6,54%	6,02%	30,84%	30,26%	30,20%	32,83%	31,70%
Relatie/ aanpassings- /posttraumatische stresstoornis	31,03%	21,31%	28,03%	28,04%	29,32%	9,80%	10,00%	11,20%	11,79%	11,74%
Seksuele stoornis/ genderidentiteit	0,00%	0,00%	0,00%	0,93%	0,75%	0,03%	0,15%	0,06%	0,09%	0,00%
Stemmings- stoornissen	7,76%	9,02%	13,64%	10,28%	11,28%	7,02%	7,60%	7,95%	7,08%	6,84%
Stoornis kinderjaren	20,69%	18,85%	15,91%	16,82%	21,05%	1,29%	1,89%	1,77%	1,98%	2,11%
Andere	0,00%	1,64%	0,76%	0,00%	0,00%	0,03%	0,00%	0,09%	0,06%	0,06%
Geen diagnose of uitgesteld	6,90%	4,92%	4,55%	7,48%	6,77%	2,02%	1,77%	1,98%	2,46%	2,46%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,13%	0,06%	0,15%	0,06%	0,06%



<b>Hoofddiagnose = As 2</b>	<b>6,03%</b>	<b>11,48%</b>	<b>4,55%</b>	<b>2,80%</b>	<b>6,77%</b>	<b>7,52%</b>	<b>6,81%</b>	<b>5,41%</b>	<b>4,04%</b>	<b>4,01%</b>
Cluster A persoonlijkheidsstoornis	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,33%	0,30%	0,21%	0,09%	0,06%
Cluster B persoonlijkheidsstoornis	0,86%	4,92%	1,52%	1,87%	2,26%	3,38%	3,93%	3,04%	2,01%	1,97%
Cluster C persoonlijkheidsstoornis	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,12%	0,12%	0,09%	0,80%
Persoonlijkheidsstoornis nao	2,59%	0,82%	0,00%	0,00%	0,75%	1,39%	1,23%	0,95%	0,58%	0,81%
Mentale handicap	0,00%	4,10%	1,52%	0,00%	0,75%	1,03%	0,90%	0,77%	0,79%	0,58%
Geen diagnose of uitgesteld	2,59%	1,64%	1,52%	0,93%	3,01%	1,32%	0,33%	0,33%	0,49%	0,61%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<b>Hoofddiagnose = As 3*</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,20%</b>	<b>0,12%</b>	<b>0,15%</b>	<b>0,09%</b>	<b>0,06%</b>
<b>Hoofddiagnose = Niet te bepalen</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,93%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,07%</b>	<b>0,21%</b>	<b>0,21%</b>	<b>0,12%</b>	<b>0,61%</b>
<b>Hoofddiagnose = Onbekend</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,76%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,00%</b>	<b>0,26%</b>	<b>0,30%</b>	<b>0,53%</b>	<b>0,12%</b>	<b>0,11%</b>
<b>Totaal aantal</b>	<b>116</b>	<b>122</b>	<b>132</b>	<b>107</b>	<b>133</b>	<b>3 019</b>	<b>3 331</b>	<b>3 384</b>	<b>3 290</b>	<b>3 467</b>
<b>Top 5</b>	<b>80,17%</b>	<b>77,05%</b>	<b>80,30%</b>	<b>77,57%</b>	<b>79,70%</b>	<b>82,28%</b>	<b>83,13%</b>	<b>83,42%</b>	<b>84,80%</b>	<b>85,29%</b>

\*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten

### Diagnosegroepen: vredegericht/jeugdrechtbank



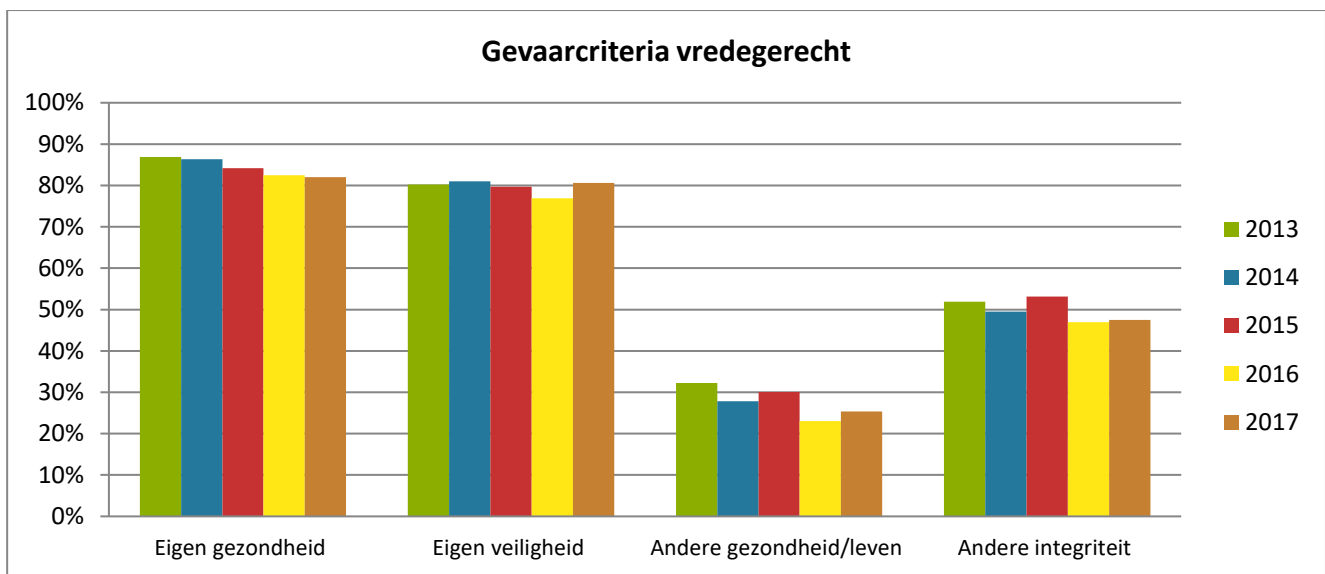
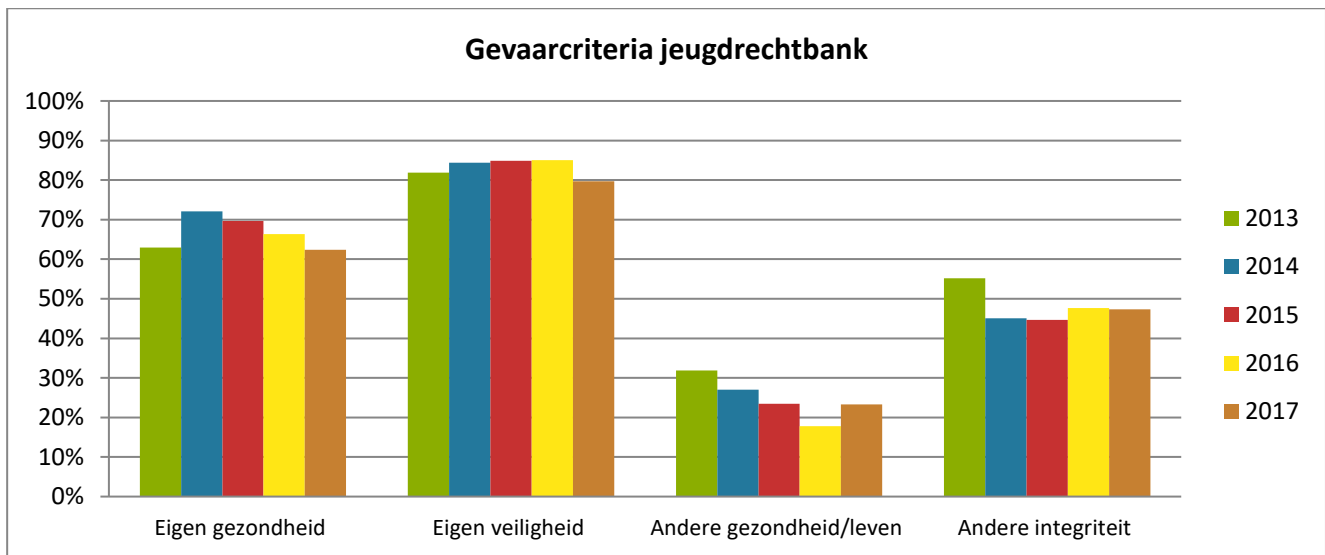
### 3.4.5.4 Gevaarcriteria

De gehanteerde gevaarcriteria zijn afkomstig van de Nederlandse benadering. Daar moeten deze criteria systematisch beoordeeld worden bij een inbewaringsmaatregel (een dringende gedwongen opname).

**Tabel 18 en Grafieken 12a en 12b: Gevaarcriteria per soort gerecht – 2013-2017**

Noot: Combinaties van criteria zijn mogelijk. Het percentage is berekend op basis van het totaal per soort gerecht.

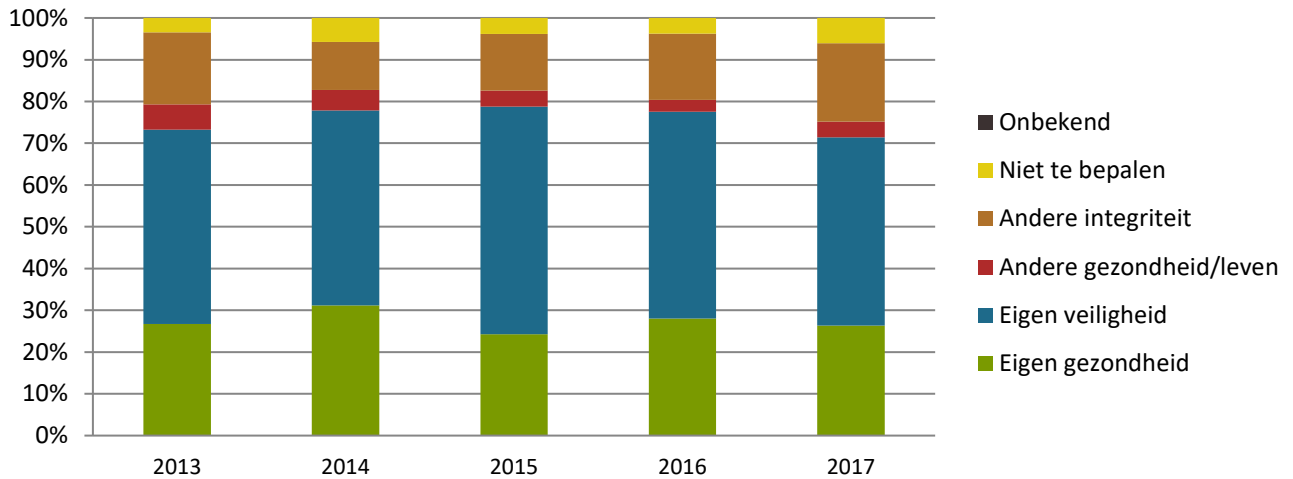
Gevaarcriteria		Gerecht					
		Jeugdrechtbank		Vrederecht		Totaal	
		#	%	#	%	#	%
<b>Eigen gezondheid</b>	2013	73	62,93%	2 623	86,88%	2 696	86,00%
	2014	88	72,13%	2 877	86,37%	2 965	85,87%
	2015	92	69,70%	2 848	84,16%	2 940	83,62%
	2016	71	66,36%	2 714	82,49%	2 785	81,98%
	2017	83	62,41%	2 843	82,00%	2 926	81,28%
<b>Eigen veiligheid</b>	2013	95	81,90%	2 423	80,26%	2 518	80,32%
	2014	103	84,43%	2 697	80,97%	2 800	81,09%
	2015	112	84,85%	2 697	79,70%	2 809	79,89%
	2016	91	85,05%	2 529	76,87%	2 620	77,13%
	2017	106	79,70%	2 796	80,65%	2 902	80,61%
<b>Andere gezondheid/leven</b>	2013	37	31,90%	974	32,26%	1 011	32,25%
	2014	33	27,05%	928	27,86%	961	27,83%
	2015	31	23,48%	1 019	30,11%	1 050	29,86%
	2016	19	17,76%	757	23,01%	776	22,84%
	2017	31	23,31%	879	25,35%	910	25,28%
<b>Andere integriteit</b>	2013	64	55,17%	1 566	51,87%	1 630	51,99%
	2014	55	45,08%	1 650	49,53%	1 705	49,38%
	2015	59	44,70%	1 799	53,16%	1 858	52,84%
	2016	51	47,66%	1 544	46,93%	1 595	46,95%
	2017	63	47,37%	1 648	47,53%	1 711	47,53%
<b>Onbekend</b>	2013	0	0,00%	8	0,26%	8	0,26%
	2014	1	0,82%	2	0,06%	3	0,09%
	2015	0	0,00%	6	0,18%	6	0,17%
	2016	0	0,00%	8	0,24%	8	0,24%
	2017	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%



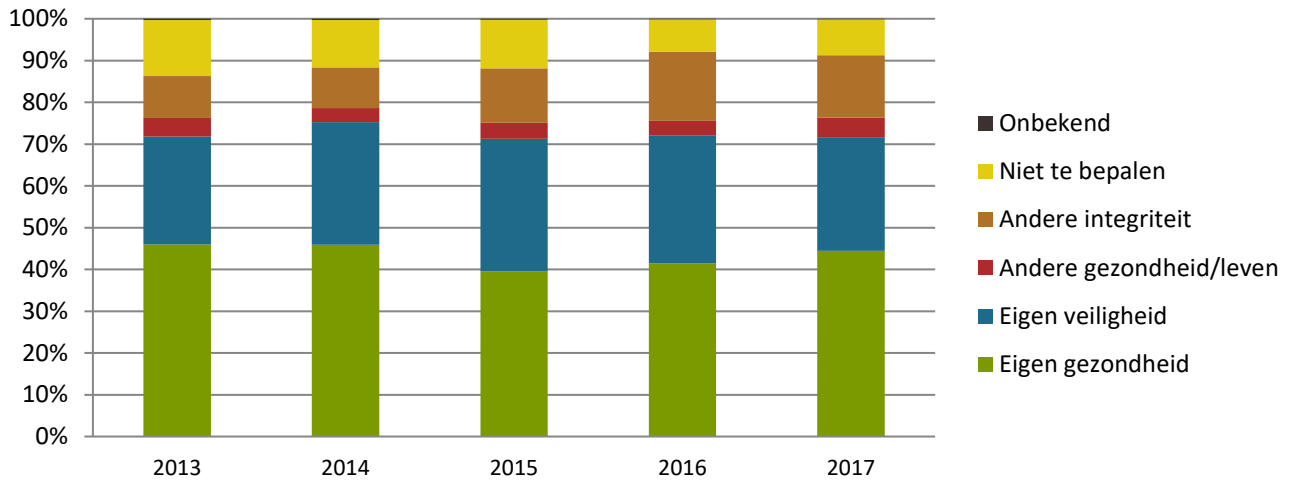
Tabel 19 en Grafieken 13a en 13b: Belangrijkste gevaarcriterium per soort gerecht – 2013-2017

Belangrijkste gevaarcriterium		Gerecht					
		Jeugdrechtbank		Vrederecht		Totaal	
		#	%	#	%	#	%
<b>Eigen gezondheid</b>	2013	31	26,72%	1 388	45,98%	1 419	45,26%
	2014	38	31,15%	1 528	45,87%	1 566	45,35%
	2015	32	24,24%	1 338	39,54%	1 370	38,96%
	2016	30	28,04%	1 363	41,43%	1 393	41,01%
	2017	35	26,32%	1 542	44,48%	1 577	43,81%
<b>Eigen veiligheid</b>	2013	54	46,55%	781	25,87%	835	26,63%
	2014	57	46,72%	979	29,39%	1 036	30,00%
	2015	72	54,55%	1 073	31,71%	1 145	32,57%
	2016	53	49,53%	1 010	30,70%	1 063	31,29%
	2017	60	45,11%	941	27,14%	1 001	27,81%
<b>Andere gezondheid/leven</b>	2013	7	6,03%	133	4,41%	140	4,47%
	2014	6	4,92%	112	3,36%	118	3,42%
	2015	5	3,79%	131	3,87%	136	3,87%
	2016	3	2,80%	112	3,40%	115	3,39%
	2017	5	3,76%	163	4,70%	168	4,67%
<b>Andere integriteit</b>	2013	20	17,24%	303	10,04%	323	10,30%
	2014	14	11,48%	324	9,73%	338	9,79%
	2015	18	13,64%	439	12,97%	457	13,00%
	2016	17	15,89%	545	16,57%	562	16,54%
	2017	25	18,80%	519	14,97%	544	15,11%
<b>Niet te bepalen</b>	2013	4	3,45%	404	13,38%	408	13,01%
	2014	7	5,74%	378	11,35%	385	11,15%
	2015	5	3,79%	395	11,67%	400	11,38%
	2016	4	3,74%	254	7,72%	258	7,59%
	2017	8	6,02%	296	8,54%	304	8,44%
<b>Onbekend</b>	2013	0	0,00%	10	0,33%	10	0,32%
	2014	0	0,00%	10	0,30%	10	0,29%
	2015	0	0,00%	8	0,24%	8	0,23%
	2016	0	0,00%	6	0,18%	6	0,18%
	2017	0	0,00%	6	0,17%	6	0,17%

### Belangrijkste gevaarcriterium jeugdrechtbank



### Belangrijkste gevaarcriterium vredegerecht



### 3.4.5.5 Middelenmisbruik

Onderstaande tabellen en grafieken schetsen een beeld van de mate waarin er sprake is van middelenmisbruik bij de patiënten die gedwongen worden opgenomen. De gegevens in deze tabel staan los van de diagnose middelenmisbruik uit de voorgaande tabellen i.v.m. diagnose (om na te gaan of er een mogelijke link bestaat tussen middelenmisbruik als diagnose en onderstaande gegevens zou nl. het totaal van alle assen gebruikt moeten worden).

**Tabel 20: Overzicht middelenmisbruik per soort gerecht – 2013-2017**

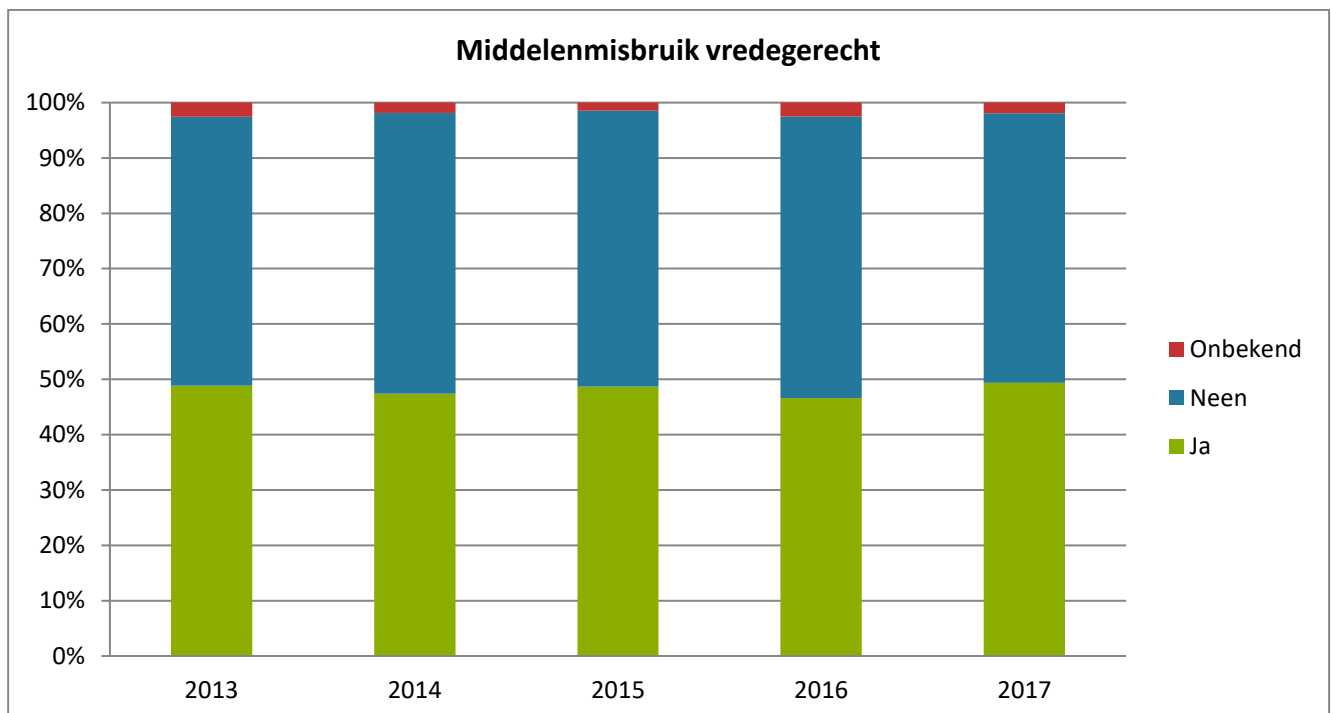
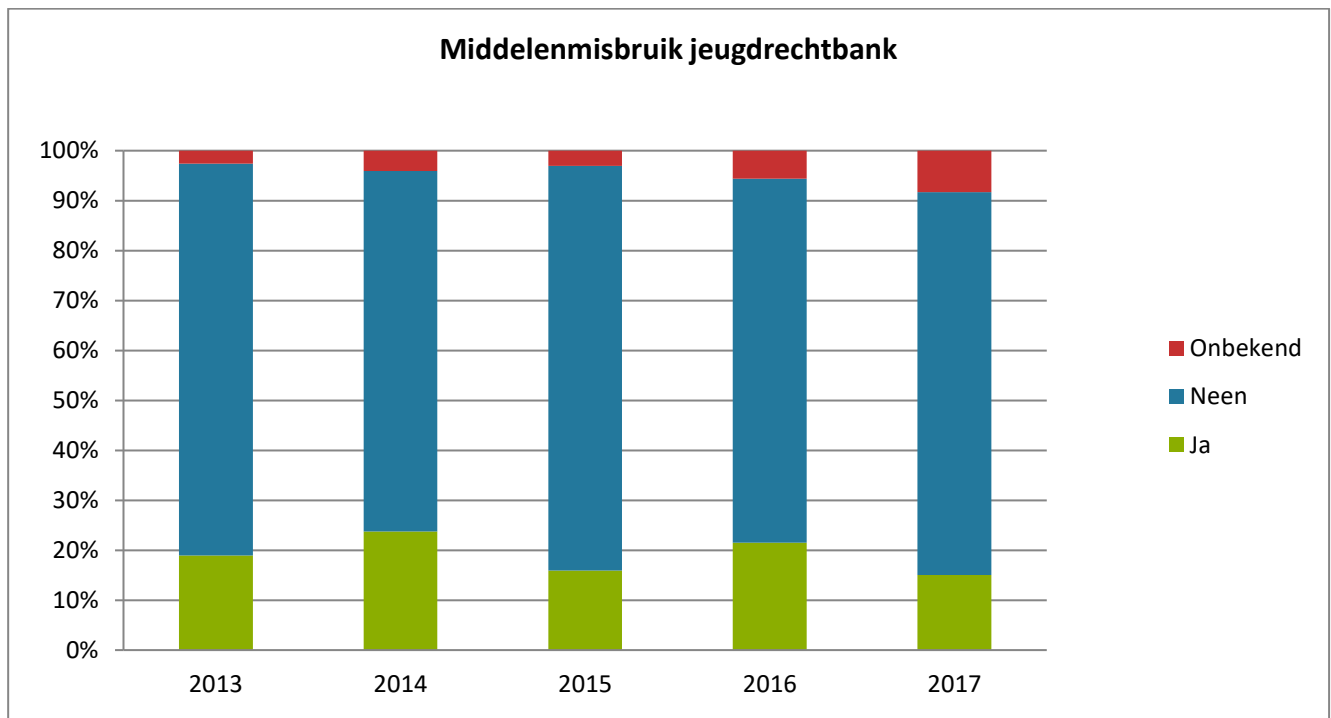
Noot: Combinaties alcohol, drugs en medicatie zijn mogelijk.

	Gerecht										
	Jeugdrechtbank					Vrederecht					
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
<b>Ja</b>	<b>18,97%</b>	<b>23,77%</b>	<b>15,91%</b>	<b>21,50%</b>	<b>15,04%</b>	<b>48,86%</b>	<b>47,40%</b>	<b>48,70%</b>	<b>46,60%</b>	<b>49,35%</b>	(1)
<i>Hoofdprobleem</i>	36,36%	41,38%	23,81%	30,43%	35,00%	58,78%	57,76%	57,16%	61,77%	57,57%	(2)
<i>Bijprobleem</i>	54,55%	48,28%	76,19%	60,87%	60,00%	36,34%	35,59%	36,59%	32,16%	34,95%	(2)
<i>Onbekend</i>	9,09%	10,34%	0,00%	8,70%	5,00%	4,88%	6,65%	6,25%	6,07%	7,48%	(2)
<i>(combinaties mogelijk)</i>											
<i>Alcohol</i>	27,27%	27,59%	33,33%	30,43%	25,00%	57,69%	58,20%	57,28%	56,75%	54,41%	(2)
<i>Medicatie</i>	22,73%	6,90%	14,29%	8,70%	5,00%	24,07%	21,03%	21,54%	22,96%	22,27%	(2)
<i>Drugs</i>	90,91%	93,10%	90,48%	82,61%	100,00%	53,15%	51,80%	54,19%	54,40%	54,76%	(2)
<b>Neen</b>	<b>78,45%</b>	<b>72,13%</b>	<b>81,06%</b>	<b>72,90%</b>	<b>76,69%</b>	<b>48,59%</b>	<b>50,74%</b>	<b>49,85%</b>	<b>50,88%</b>	<b>48,72%</b>	(1)
<b>Onbekend</b>	<b>2,59%</b>	<b>4,10%</b>	<b>3,03%</b>	<b>5,61%</b>	<b>8,27%</b>	<b>2,55%</b>	<b>1,86%</b>	<b>1,45%</b>	<b>2,52%</b>	<b>1,93%</b>	(1)
<b>Totaal aantal</b>	<b>116</b>	<b>122</b>	<b>132</b>	<b>107</b>	<b>133</b>	<b>3 019</b>	<b>3 331</b>	<b>3 384</b>	<b>3 290</b>	<b>3 467</b>	

(1) % t.o.v. totaal per soort gerecht (per jaar)

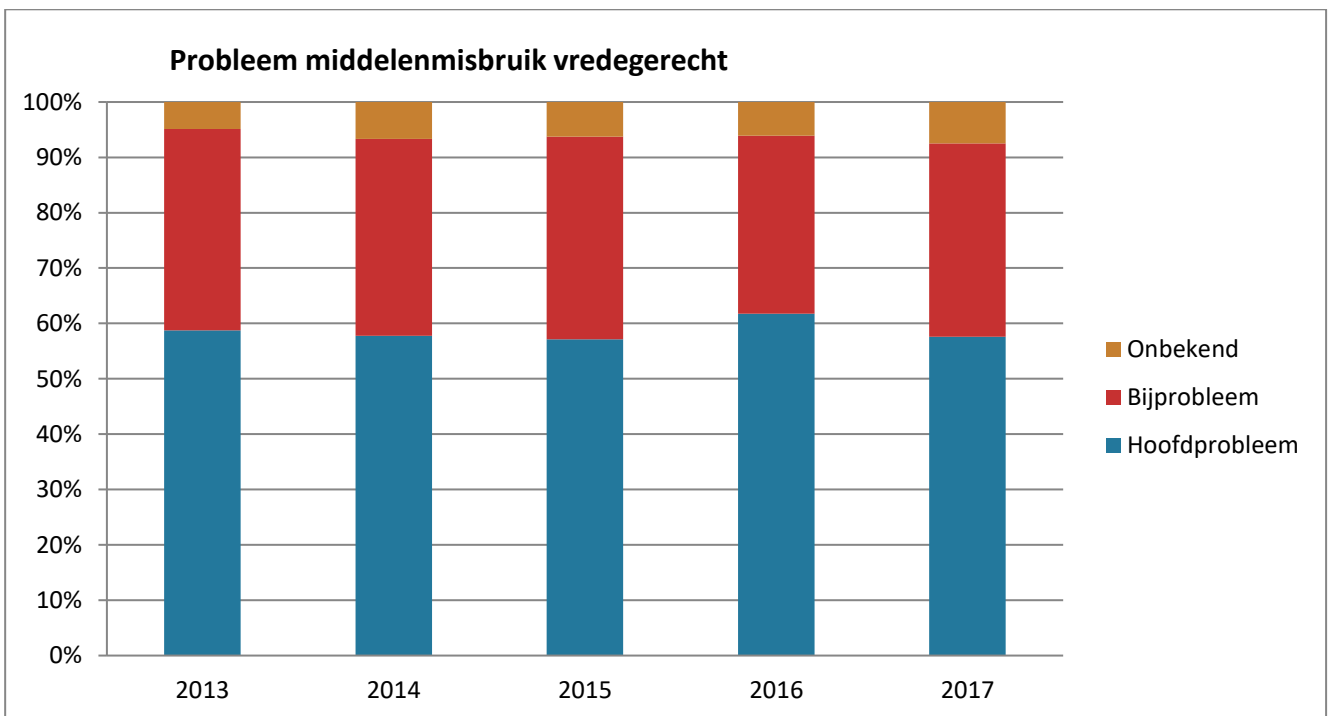
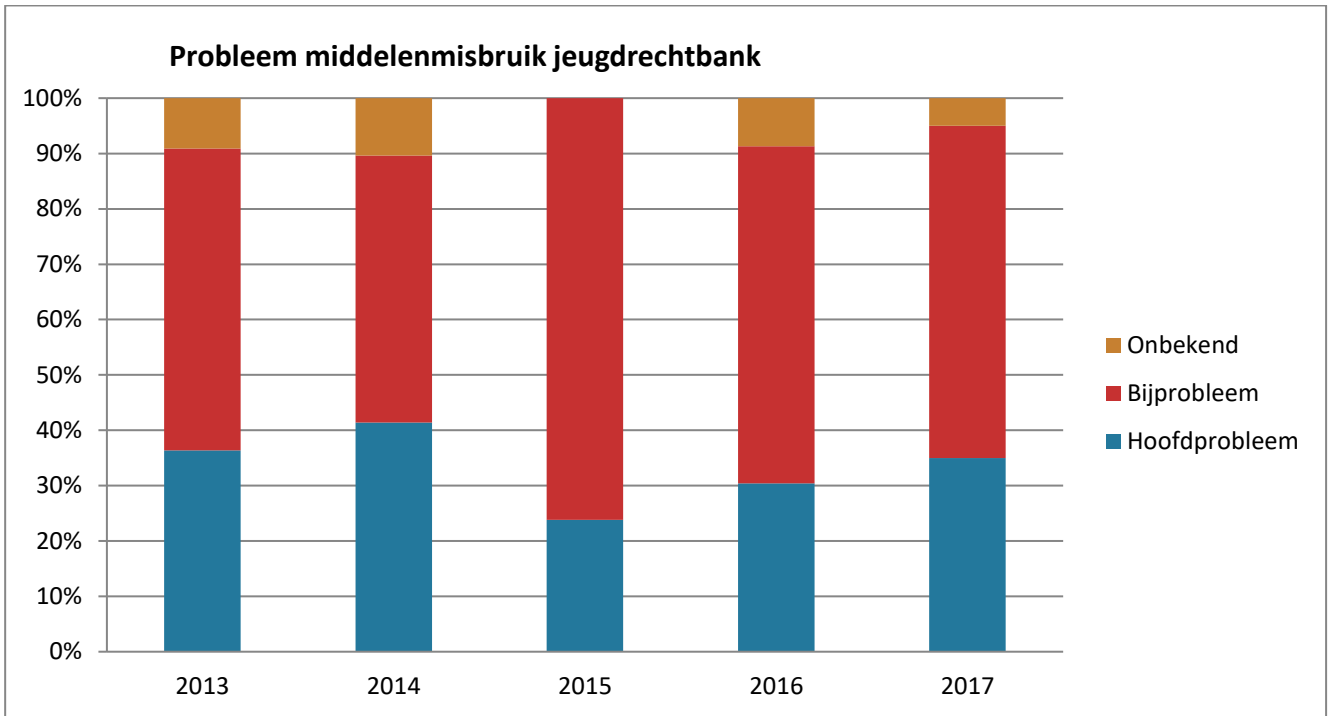
(2) % t.o.v. totaal ja (per jaar)

Grafiek 14a en 14b: Middelenmisbruik per soort gerecht – 2013-2017

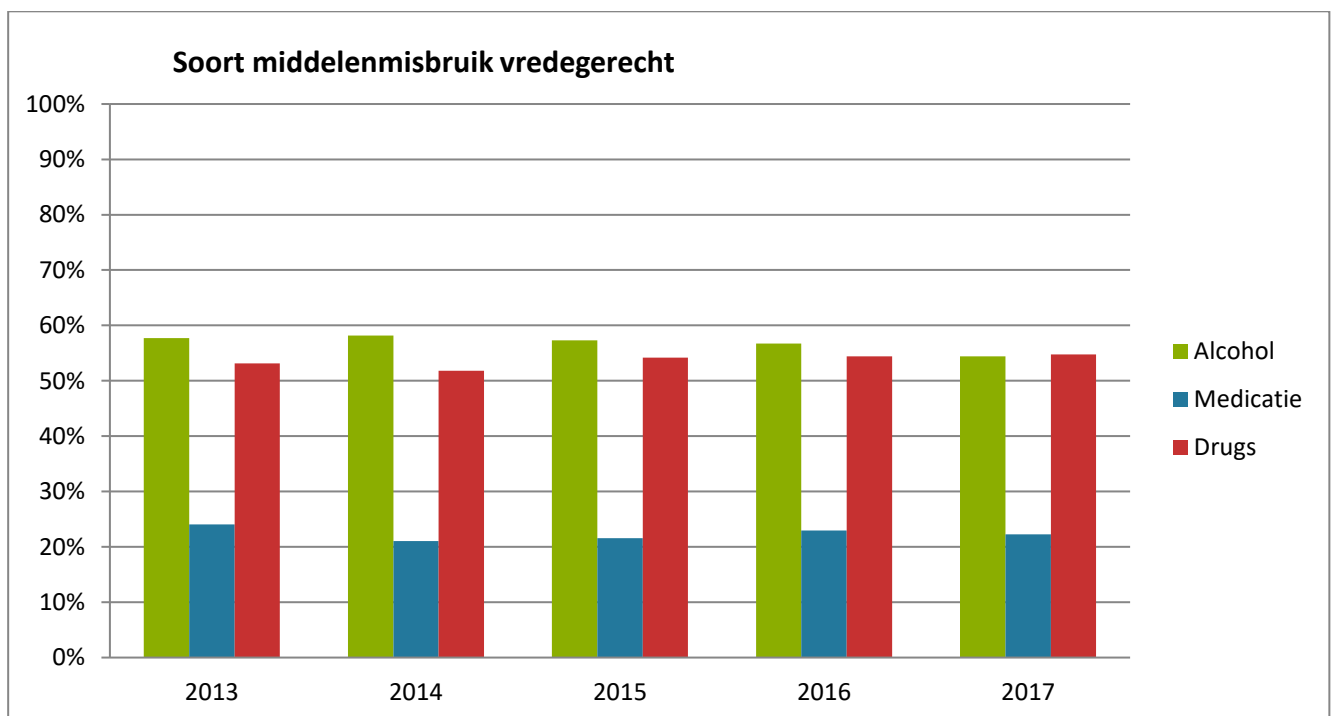
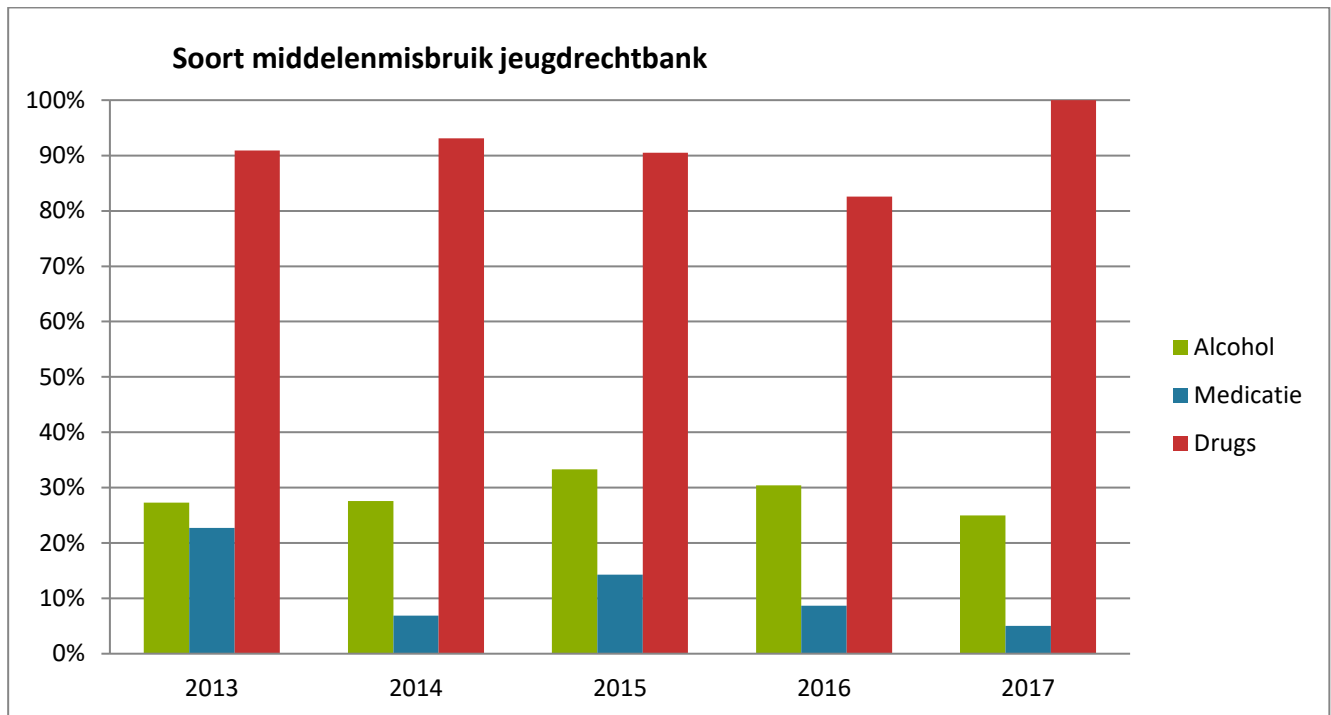




Grafiek 15a en 15b: Probleem middelenmisbruik per soort gerecht – 2013-2017



Grafiek 16a en 16b: Soort middelenmisbruik per soort gerecht – 2013-2017



### 3.5 DUUR EN VERLOOP

Onderstaande tabel biedt een zicht op het aantal patiënten dat gedwongen opgenomen werd in 2017 en binnen de procedure werd getransfereerd naar een ander ziekenhuis.

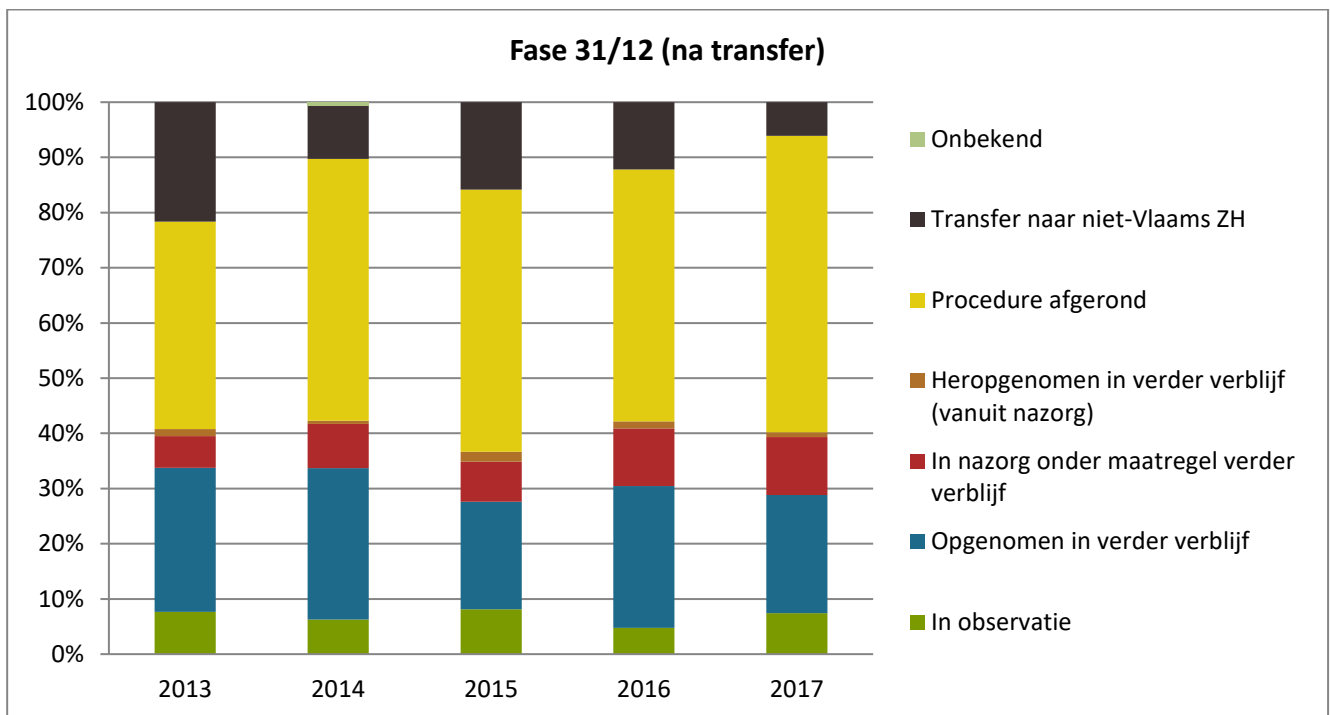
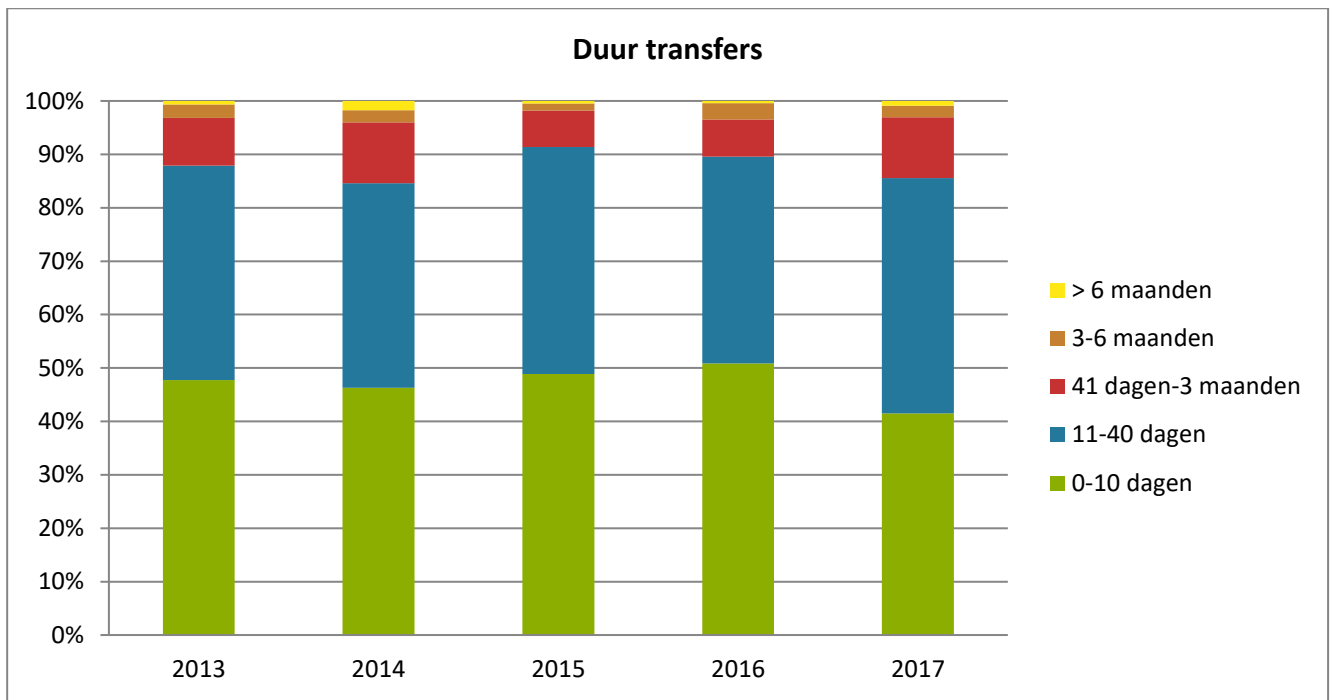
**Tabel 21 en Grafiek 17a en b: Kortlopende procedures - Aantal 'beëindigde' procedures door transfer – 2013-2017**

Noot: 'duur' wordt opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de datum transfer. Voor het ziekenhuis dat de transfer doet, 'stopt' hier de procedure. Er werd wel nagekeken wat er met de patiënt na de transfer gebeurde (status 31/12 van het desbetreffende jaar in het ziekenhuis waar de patiënt naar getransfereerd werd).

Procedure gestart en geëindigd in	Registratiejaar										
	2013		2014		2015		2016		2017		
<b>Transfer</b>	<b>157</b>	<b>5,01%</b>	<b>175</b>	<b>5,07%</b>	<b>221</b>	<b>6,29%</b>	<b>230</b>	<b>6,77%</b>	<b>229</b>	<b>6,36%</b>	(1)
<u>Duur</u>											
0-10 dagen	75	47,77%	81	46,29%	108	48,87%	117	50,87%	95	41,48%	(2)
11-40 dagen	63	40,13%	67	38,29%	94	42,53%	89	38,70%	101	44,10%	(2)
41 dagen-3 maanden	14	8,92%	20	11,43%	15	6,79%	16	6,96%	26	11,35%	(2)
3-6 maanden	4	2,55%	4	2,29%	3	1,36%	7	3,04%	5	2,18%	(2)
> 6 maanden	1	0,64%	3	1,71%	1	0,45%	1	0,43%	2	0,87%	(2)
Status 31/12 in volgend ZH											
In observatie	12	7,64%	11	6,29%	18	8,14%	11	4,78%	17	7,42%	(2)
Opgenomen in verder verblijf	41	26,11%	48	27,43%	43	19,46%	59	25,65%	49	21,40%	(2)
In nazorg onder maatregel verder verblijf	9	5,73%	14	8,00%	16	7,24%	24	10,43%	24	10,48%	(2)
Heropgenomen in verder verblijf (vanuit nazorg)	2	1,27%	1	0,57%	4	1,81%	3	1,30%	2	0,87%	(2)
Procedure afgerond	59	37,58%	83	47,43%	105	47,51%	105	45,65%	123	58,71%	(2)
Transfer naar niet-Vlaams ZH	34	21,66%	17	9,71%	35	15,84%	28	12,17%	14	6,11%	(2)
Onbekend	0		1	0,57%	0		0		0		(2)

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal transfer (per jaar)



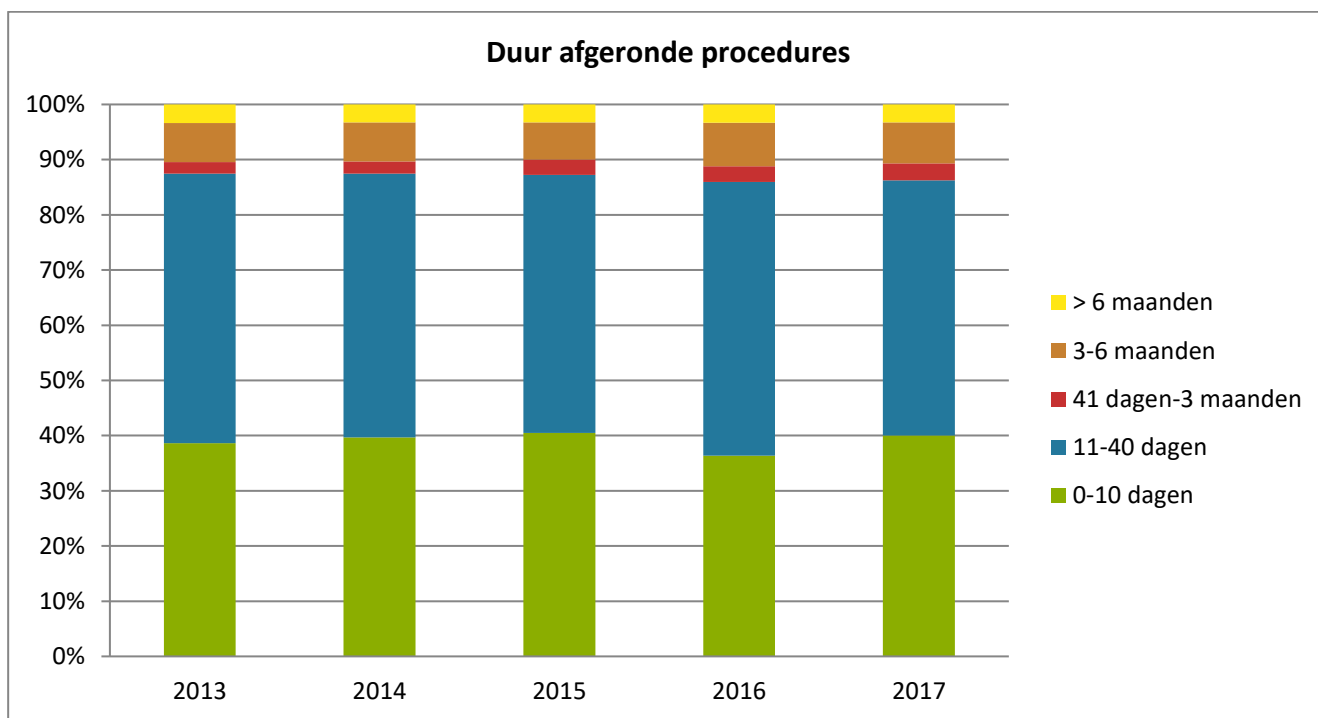
**Tabel 22 en Grafiek 18: Kortlopende procedures: Aantal afgeronde procedures – 2013-2017**

Noot: 'duur' wordt hier opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de einddatum.

Procedure gestart en geëindigd in	Registratiejaar										
	2013		2014		2015		2016		2017		
Procedure afgerond	2 243	71,55 %	2 485	71,97 %	2 506	71,27 %	2 326	68,47 %	2 541	70,58%	(1)
Duur											
0-10 dagen	866	38,61%	986	39,68%	1 015	40,50%	846	36,37%	1 017	40,02%	(2)
11-40 dagen	1 096	48,86%	1 187	47,77%	1 171	46,73%	1 153	49,57%	1 175	46,24%	(2)
41 dagen-3 maanden	47	2,10%	56	2,25%	70	2,79%	66	2,84%	78	3,07%	(2)
3-6 maanden	158	7,04%	175	7,04%	168	6,70%	184	7,91%	189	7,44%	(2)
> 6 maanden	76	3,39%	81	3,26%	82	3,27%	77	3,31%	82	3,23%	(2)

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)



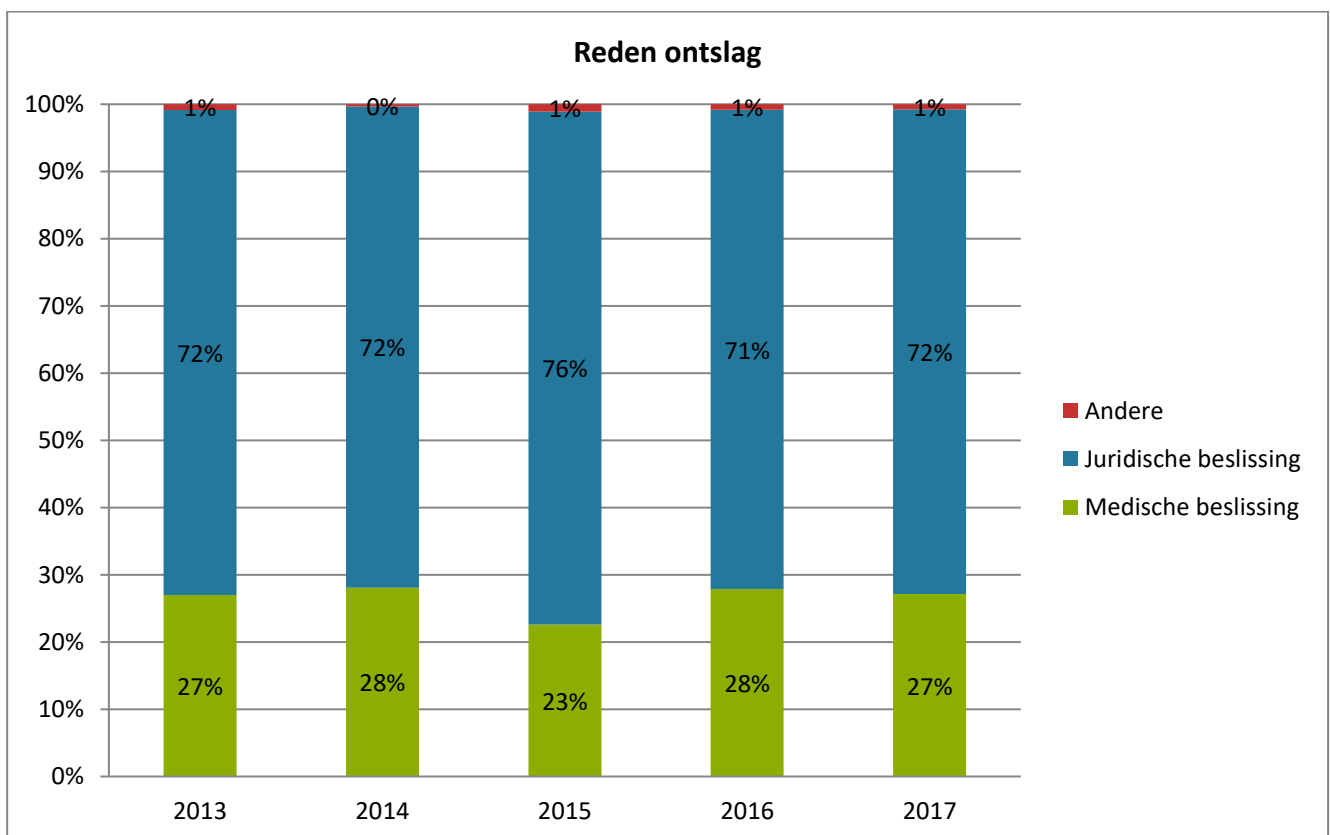
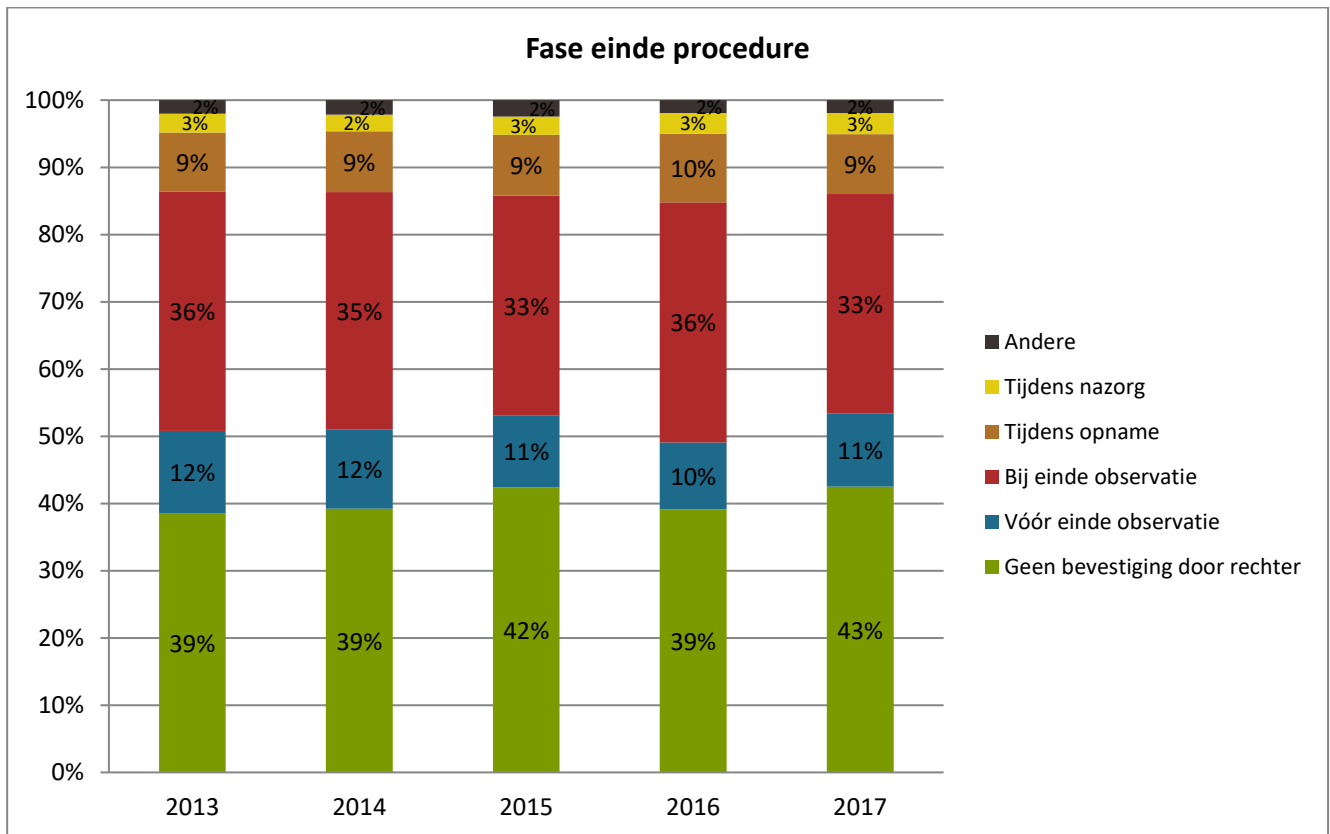
Tabel 23 en Grafiek 19 en 20: Kortlopende procedures: Afgeronde procedures: fase en reden einde – 2013-2017

Proceduure gestart en geëindigd in	Registratiejaar									
	2013		2014		2015		2016		2017	
<b>Reden ontslag</b>										
Medische beslissing	606	27,02%	698	28,09%	567	22,63%	649	27,90%	689	27,12%
Juridische beslissing	1 618	72,14%	1 779	71,59%	1 912	76,30%	1 658	71,28%	1 833	72,14%
Overlijden door zelfdoding	6	0,27%	4	0,16%	9	0,36%	8	0,34%	5	0,20%
Overlijden door andere oorzaak	13	0,58%	4	0,16%	11	0,44%	9	0,39%	8	0,31%
Onbekend				0,00%	7	0,28%	2	0,09%	6	0,24%
<b>Fase einde</b>										
<b>Tijdens of bij einde observatieperiode</b>	<b>1 950</b>	<b>86,94%</b>	<b>2 151</b>	<b>86,56%</b>	<b>2 165</b>	<b>86,39%</b>	<b>1 981</b>	<b>85,17%</b>	<b>2 193</b>	<b>86,30%</b>
Geen bevestiging door rechter **	865	38,56%	975	39,24%	1 063	42,42%	910	39,12%	1 080	42,50%
Tussen start en bevestiging observatie **	62	2,76%	75	3,02%	45	1,80%	24	1,03%	22	0,87%
Tussen bevestiging en einde observatie **	133	5,93%	128	5,15%	122	4,87%	107	4,60%	154	6,06%
Vóór einde observatie *	17	0,76%	18	0,72%	8	0,32%	2	0,09%	8	0,31%
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens observatie	63	2,81%	71	2,86%	93	3,71%	99	4,26%	93	3,66%
Bij einde observatie (<40 dagen)	11	0,49%	17	0,68%	19	0,76%	14	0,60%	6	0,24%
Bij einde observatie (40 dagen)	788	35,13%	861	34,65%	800	31,92%	816	35,08%	823	32,39%
Andere - tijdens of bij einde observatieperiode	11	0,49%	6	0,24%	15	0,60%	9	0,39%	7	0,28%
<b>Tijdens of bij einde verder verblijf</b>	<b>263</b>	<b>11,73%</b>	<b>292</b>	<b>11,75%</b>	<b>300</b>	<b>11,97%</b>	<b>313</b>	<b>13,46%</b>	<b>311</b>	<b>12,24%</b>
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens opname	22	0,98%	25	1,01%	41	1,64%	39	1,68%	40	1,57%
Periode "verder verblijf" voortijdig afgebroken tijdens opname	7	0,31%	10	0,40%	14	0,56%	21	0,90%	9	0,35%
Periode "verder verblijf" liep ten einde tijdens opname	167	7,45%	190	7,65%	172	6,86%	178	7,65%	178	7,01%
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens nazorg	1	0,04%	1	0,04%	2	0,08%	4	0,17%	1	0,04%
Periode "verder verblijf" voortijdig afgebroken tijdens nazorg	2	0,09%	0	0,00%	0	0,00%	3	0,13%	1	0,04%
Periode "verder verblijf" liep ten einde tijdens nazorg	60	2,67%	61	2,45%	66	2,63%	65	2,79%	78	3,07%
Andere - tijdens of bij einde verder verblijf	4	0,18%	5	0,20%	5	0,20%	3	0,13%	4	0,16%
<b>Andere</b>	<b>30</b>	<b>1,34%</b>	<b>42</b>	<b>1,69%</b>	<b>41</b>	<b>1,64%</b>	<b>32</b>	<b>1,38%</b>	<b>37</b>	<b>1,46%</b>

\* enkel gewone procedure

\*\* enkel spoedprocedure

% t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)



### 3.6 DE LANGDURIG GEDWONGEN OPGENOMEN PATIËNTEN

Onderstaande tabellen tonen ons de hele gedwongen opgenomen populatie, dus ook de patiënten waarvan de procedure is gestart vóór het desbetreffende registratiejaar.

**Tabel 24: Evolutie aantal procedures – 2013-2017**

Procedure gestart in	Registratiejaar				
	2013	2014	2015	2016	2017
2017					<b>3600</b>
2016				<b>3 397</b>	939
2015			<b>3 516</b>	868	256
2014		<b>3 453</b>	868	249	
2013	<b>3 135</b>	793	248		
2012	825	271			
Vorige jaren	628	395	380	366	386
<b>Totaal</b>	<b>4 588</b>	<b>4 912</b>	<b>5 012</b>	<b>4 880</b>	<b>5181</b>



Tabel 25 en Grafiek 21 en 22: Alle procedures 2017: situatie op 31/12/2017

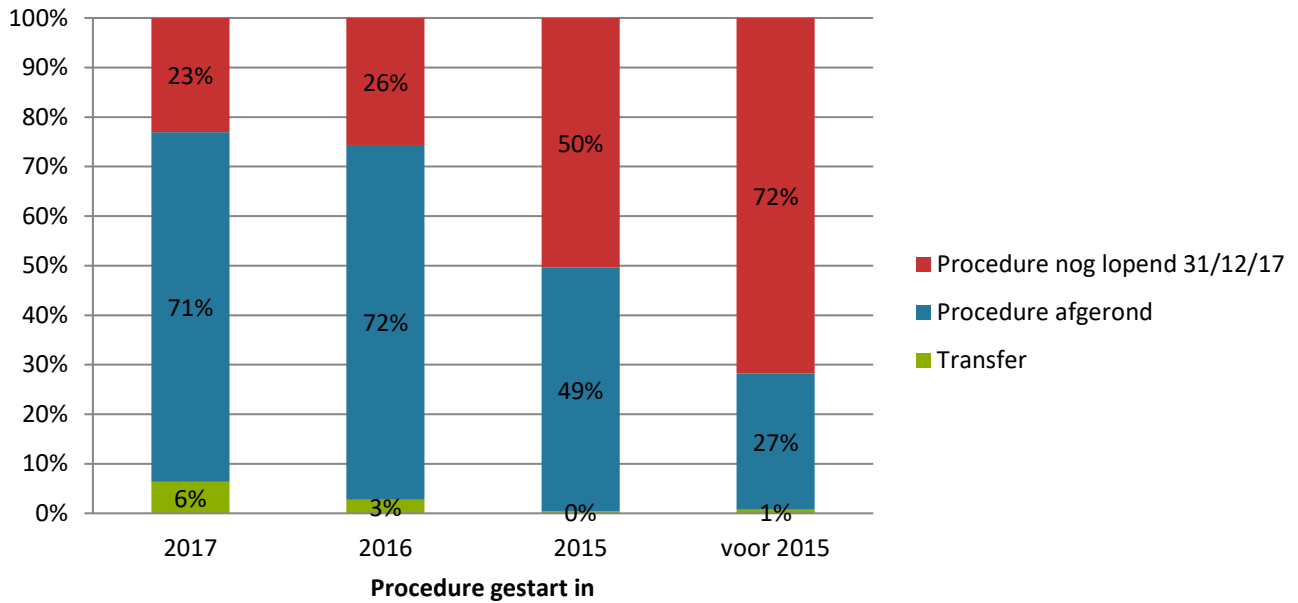
Procedure gestart in	2017		2016		2015		voor 2015		
<b>Procedure nog lopend 31/12</b>	<b>830</b>	<b>23,06%</b>	<b>241</b>	<b>25,67%</b>	<b>129</b>	<b>50,39%</b>	<b>277</b>	<b>71,76%</b>	(1)
<i>Met spoedprocedure opgenomen, maar nog niet bevestigd</i>	64	7,71%							(2)
<i>In observatie</i>	182	21,93%							(2)
<i>Opgenomen in verder verblijf</i>	357	43,01%	84	34,85%	39	30,23%	82	29,60%	(2)
<i>In nazorg onder maatregel verder verblijf</i>	205	24,70%	114	47,30%	53	41,09%	109	39,35%	(2)
<i>Heropgenomen in verder verblijf (vanuit nazorg)</i>	22	2,65%	43	17,84%	37	28,68%	86	31,05%	(2)
<b>Transfer</b>	<b>229</b>	<b>6,36%</b>	<b>26</b>	<b>2,77%</b>	<b>1</b>	<b>0,39%</b>	<b>3</b>	<b>0,78%</b>	(1)
<b>Procedure afgerond</b>	<b>2541</b>	<b>70,58%</b>	<b>672</b>	<b>71,57%</b>	<b>126</b>	<b>49,22%</b>	<b>106</b>	<b>27,46%</b>	(1)
<u>Reden ontslag</u>	-	-							
<i>Medische beslissing</i>	689	27,12%	304	45,24%	51	40,48%	49	46,23%	(3)
<i>Juridische beslissing</i>	1 833	72,14%	350	52,08%	64	50,79%	48	45,28%	(3)
<i>Overlijden door zelfdoding</i>	5	0,20%			1	0,79%			(3)
<i>Overlijden door andere oorzaak</i>	8	0,31%	2	0,30%	2	1,59%	6	5,66%	(3)
<i>Onbekend</i>	6	0,24%	16	2,38%	8	6,35%	3	2,83%	(3)
<b>Totaal</b>	<b>3 600</b>		<b>939</b>		<b>256</b>		<b>386</b>		

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

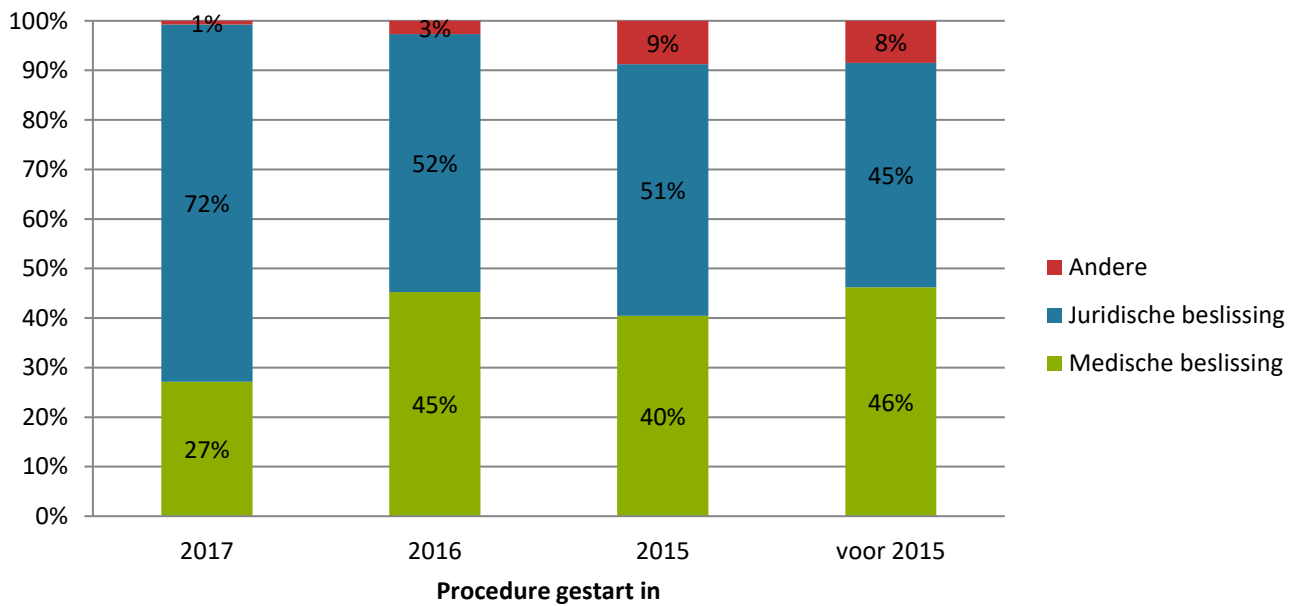
(2) % t.o.v. totaal procedure nog lopend (per jaar)

(3) % t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)

### Alle procedures: situatie op 31/12/17



### Alle afgeronde procedures: reden ontslag



**Tabel 26 en Grafiek 23: Alle procedures 2017: duur**

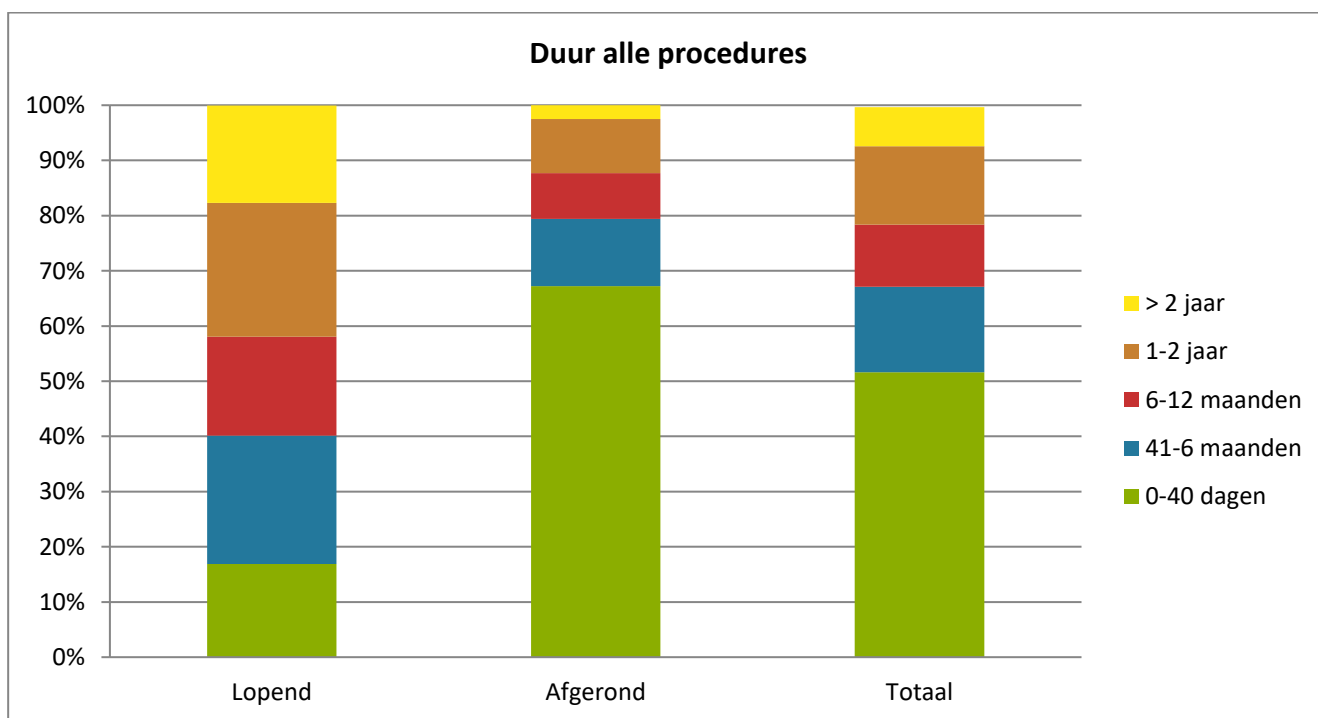
Noot: 'Duur' wordt voor afgeronde procedures opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de einddatum.

Voor nog lopende procedures is de duur het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure en 31/12/2016. Dit is in feite een 'tijdelijke' duur omdat deze procedures na 31/12/16 nog verderlopen.

Bij transfers wordt er gekeken wat de status (procedure afgerond of niet) en eventuele einddatum is in het 'volgende' ziekenhuis. In een aantal gevallen is deze vervolgsituatie niet gekend, deze worden buiten beschouwing gelaten.

Het percentage is berekend op basis van het totaal per status procedure (lopend/afgerond).

Duur	Lopende procedures		Afgeronde procedures		Totaal	
	#	%	#	%	#	%
0-40 dagen	268	16,89%	2 406	67,24%	<b>2 674</b>	<b>51,61%</b>
41-6 maanden	369	23,25%	435	12,16%	<b>804</b>	<b>15,52%</b>
6-12 maanden	284	17,90%	298	8,33%	<b>582</b>	<b>11,23%</b>
1-2 jaar	385	24,26%	350	9,78%	<b>735</b>	<b>14,19%</b>
> 2 jaar	280	17,64%	89	2,49%	<b>369</b>	<b>7,12%</b>
onbekend	1				<b>17</b>	<b>0,33%</b>
<b>Totaal</b>	<b>1 587</b>	<b>100%</b>	<b>3 578</b>	<b>100%</b>	<b>5 181</b>	<b>100%</b>



## Colofon

Dit rapport is een uitgave van Departement WVG

Verantwoordelijke uitgever      Karine Moykens, secretaris-generaal  
Departement WVG, Koning Albert II-laan 35, bus 31, 1030 Brussel